

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax
Romani language

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax Romani language

© 2018.

Language: Arli (Romani, Vlax)

Dialect: Arli

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-09-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Sep 2024 from source files dated 12 Sep 2024
0ae3729f-5fc8-5aa0-b49a-b7759ad04491

Contents

Luka	1
----------------	---

O evandelje e Lukasoro

Uvod

¹ Cenimeja Teofile, but džene lelje te pisinen oto događaja save ule maškar amende.

² On pisinde adahar sar so vaćerde amendje okola kola taro angunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi.

³ Adahar hem me, palo adava so taro angunipe šukar ispučljum sa adava, mangljum tuće sa palo redo te pisinav,

⁴ te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikavdo.

O andeo phenela so ka bijandol o Jovan o Krstitelj

⁵ Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta.

⁶ O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere.

⁷ Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile.

⁸ Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandlja ano Hram, tegani hem o Zaharija čerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel.

⁹ Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbuteja inele izabirime te derdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini.

¹⁰ Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri.

¹¹ A ano Hram e Zaharijase mothovđa pe o andeo e Gospodesoro, kova terdino ki desno strana oto oltari kotar kādinđa pe.

¹² Kad o Zaharija dikhla le, uzinemirindā pe hem but darandilo.

¹³ A o andeo phenda lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šunđa ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan.

¹⁴ Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandol,

¹⁵ adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo e Svetone Duhoja pana pe dajaće ano vođi.

¹⁶ Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel.

¹⁷ Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e daden lengere čavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Te pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospodesoro aviba."

¹⁸ I o Zaharija pučlja e andeo: "Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phendan? Me injum purano hem mli romni da beršali."

¹⁹ A o andeo phenda lese: "Me injum o Gavrilo, o andeo kova terđola anglo Devel. Ov bičhalda man te vaćerav tuja hem te anav će akava šukar lafi.

²⁰ I ače, ka ove laloro, naka šaj te vaćere sa di o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujindan mle lafendje save ka pherđovenano pravo vreme."

21 Sar o andeo vaćeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžićerđa avri čudinda pe so o Zaharija edobor ačhilo ano Hram.

22 A kad o Zaharija iklilo, našti ine te vaćeri olencar. Čerela ine nesar te mothoj lendje vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halile da ole ine vizija ano Hram.

23 Kad pherdile o dive oti lesiri služba ano Hram, o Zaharija irindā pe čhere.

24 Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na iklili avri taro čher. Phendā:

25 "O Gospod ćerđa te šaj ačhovav khamni. Akana mothovđa maje pli milost hem cidindā mli lađ anglo manuša."

O andeo phenela e Marijače so ka bijani e Isuse

26 Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalđa ple andeo e Gavrilo ki diz Nazaret ani regija Galileja.

27 Adari valjanda te legari o lafi e Marijače koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e muršese palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro.

28 Kad alo o andeo, phendā e Marijače: "Radujin tut! O Gospodi but milostivno premala tute!"

29 A i Marija but uzinemirindā pe zbog e andeosere lafija, i pučlja pe so šaj te značini adava pozdrav.

30 A o andeo phendā laće: "Ma dara, Marije! O Devel mothovđa će pli milost!"

31 Ače, ka ačhove khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus.

32 Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro.

33 Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo naka ovel kraj."

34 Tegani i Marija pučlja e andeo: "Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?"

35 A o andeo phendā laće: "O Svetu Duho ka huljel upra tute hem o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro.

36 Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni hem ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da našti te ačhol khamni, akanai šov masek khamni.

37 Adalese so o Devel sa šaj te ćerel!"

38 Tegani i Marija phendā: "Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi."

I o andeo dželo olatar.

I Marija džala te dikhel e Jelisaveta

39 Adala dive i Marija spremindā pe hem siđardā ko bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja.

40 Kad resli adari, đerdindā ko čher e Zaharijasoro hem pozdravinda e Jelisaveta.

41 I kad i Jelisaveta šundā e Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdindā olaće ano vođi, a oj pherdili e Svetone Duhovo.

42 I bare glasoja phendā e Marijače: "Najblagoslovime injan maškaru duvlijha hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja ano vođi!"

43 Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande.

44 Adalese so, kad šundum to pozdrav, o čavoro oti radost zorale mrdindā maje ano vođi.

45 Blago tuće so verujindan da ka ovel adava so phendā će o Gospod!"

I Marija hvalini e Devle

46 Tegani i Marija phendā:

"Mlo vilo barjari e Gospode;

47 Mlo duho radosno ano Devel, ano mlo Spasitelj,

48 so ulo milostivno upri poniznost ple sluškinjakirī.

I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli,

49 adalese so bare šukaripa čerđa maje o Zoralo Devel
kasoroi anav sveto!

50 Ovi milostivno e manušendē tari generacija ki generacija
kola darana olestar.

51 Ple zorale vasteja čerđa bare buća;
rasfrdinda e manušen kolai barikane ano pumare vile.

52 Peravđa e vladaren taro lengoro prestolje,
a vazdindā e poniznonen.

53 Čaljarda e bokhalen šukaripnaja,
a čučen muklja e barvalen.

54 Pomožinda e Izraelconende, ple slugendē.
Na bisterđa te ovel milostivno

55 e Avraameš hem lesere potomkonendē zauvek,
sar so dindā plo lafi amare pradadendē."

56 I Marija ačhili e Jelisavetaja di sar trin masek, i tegani irindā pe čhere.

Bijandilo o Jovan o Krstitelj

57 A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani, bijanda murše.

58 Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde so o Gospod mothovđa laće bari milost, radujinde pe olaja.

59 A kad e čavore inele ofto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e čavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro anav - Zaharija,

60 ali i Jelisaveta phendā: "Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!"

61 A on phende laće: "Niko te familijatar na vičini pe ađahar."

62 I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple čavore.

63 Tegani o Zaharija rodindā te den le jekh tikori phal zako pisiba hem pisindā: "Lesoro anavi Jovan."

I sare začudinde pe.

64 I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vaćeri, i lelja te slavini e Devle.

65 I uklinda i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo.

66 I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: "Akava čavoro isi te ovel baro manuš. Čaćeji upro leste o vas e Gospodesoro."

O Zaharija prorokujini e Mesijastar hem e Jovanestar

67 A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhoja hem prorokujinda:

68 "Slava e Gospodese e Izraelesere Devlese,
adalese so alo hem otkupinda ple narodo!"

69 Vazdinda amende e zorale Spasitelje
oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple slugasoro,
70 sar so vaćerđa pana angleder
prekalo muja ple svetone prorokonengere.

71 Vazdinda amende zorale Spasitelje te spasini amen amare neprijateljen-
dar
hem sa e manušengere vastendar kola mrzinena amen.

72 Mothovda milost amare pradadende
hem ispuninda plo sveto savez,

73 i sovli savi halja e Avraame se amare pradadese:

74 so ka ikali amen amare neprijateljengere vastendar
te šaj služina lese bizi dar

75 ani svetost hem ani pravednost anglo leste sa đikote injam dživde.

76 A tu Jovane, mlo čavo, ka ove pendžardo sar proroko e Najbare
Devlesoro,
adalese so ka dža anglo Gospod te pripremine lese o drom.

77 Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o spasenje
prekalo oprostiba lengere grehija

78 zbog amare Devlesoro milosrdno vilo
pało savo o svetlost odupral ka avel kora amende sar ikljojba e
khamesoro,

79 te svetlini okolendje so bešena ani tomina hem ani senka e meribnasiri,
te legari amen ko drom oto mir."

80 A o čavoro o Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Kad barilo,
živindja ani pustinja sa đikote na iklilo anglo Izraelci te propovedini.

2

O Isus bijandilo

1 A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo, e rimesoro caro o Avgust naredinda te čerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo.

2 Adava inele prvo popis čerdo sar o Kvirinije vladini ine ani Sirija.

3 I sa o manuša džele ko dizja kaj bešle ine lengere preci te prijavinen pe zako popis.

4 Adahar da o Josif, adalese so inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo tari diz ja Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo.

5 Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenicaja e Marijaja koja inele khamni.

6 I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani.

7 I bijanda ple prvone čhave. Paćarda le hem pašljarda le ano jasle adalese so ki gostionica na inele than olendje.

O anđelja vaćerena e pastirende so bijandilo o Spasitelj

8 Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje.

9 I otojekhvar o andeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinda len, i on but darandile.

10 A o andeo phendja lende: "Ma daran! Ače, anava tumendje šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušende!"

11 Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumendje o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod.

12 A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čavore paćarde hem sar pašljola ano jasle."

13 Otojekhvar uzalo andeo mothovđa pe bari vojska e andelendar savi hvalinda e Devle vaćerindoj:

14 "Slava ko učipe e Devlese,
a ki phuv mir e manušende kolencar o Devel zadovoljno!"

15 I kad o andelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: "Hajde te dža di o Vitlejem hem te dikha adava so phendja amendje o Gospod."

16 I dželete sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čavore sar pašljola ano jasle.

17 A kad dikhle e čavore, vaćerde averende sa so ine lende phendo e čavorestar.

18 I inele zadirime sare kola šunde adava so o pastirija vaćerde.

19 A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinđa adalestar.

20 I o pastirija dželefse slavindoj hem hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem so dikhle baš adahar sar so ine lende phendo.

21 Kad nakhle ofto dive, kad e čavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus - sar so vičinda le o andeo angleder so i Marija ačili khamni.

E Isuse anena ko Hram

22 Kad alo o vreme zako adeti i daj te očistini pe palo e Mojsijasoro zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalim te preden le e Gospodese

23 (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: "Đijekh murš prvenco te ovil posvetime e Gospodese")

24 hem te den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: "duj tikore golubija ili duj terne golubija").

O Simeon prorokujini

25 A ano Jerusalim inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno. Adžičeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Sveto Duho inele upro leste.

26 O Sveto Duho mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere Mesija.

27 I o Sveto Duho phendja lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čavore e Isuse ano Hram sar te čeren o adeti savoi palo Zakoni.

28 Kad o Simeon dikhla e čavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinda e Devle vaćerindoj:

29 "Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav ano mir
sar so phendan maje.

³⁰ Adalese so mle jačha dikhle to spasenje,
³¹ savo spremindan anglo sa o nacijs.

³² Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut avere nacijende
 hem ka anel slava te narodose, e Izraelconende.”

³³ E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vaćerđa olesstar.

³⁴ Tegani o Simeon blagoslovindā len hem phendā e Marijaće, e Isusesere dajaće: “Dikh, akavai čhavoro birime te čerel buten te peren hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le.

³⁵ Adava ka ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislija. A o mači ka posaj ti duša.”

I Ana zahvalini e Devlese zako Mesija

³⁶ A adari da inele i proročica i Ana, i čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živindā ple romeja,

³⁷ a palo adava živindā sar udovica di oftovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavindā e Devle ano postiba hem ano moliba.

³⁸ I samo so o Simeon završindā ple vaćeribnaja, i Ana nakhini di o Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čhavoro. I lelja te vaćeri e čhavorestar sarijende adari kola adžicerde upro Devel te otkupini o Jerusalim.

³⁹ Kad o Josif hem i Marija čerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja.

⁴⁰ A o čhavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste.

O čhavoro o Isus vaćeri e učiteljencar ano Hram

⁴¹ E Isusesoro dad hem i daj dijekh berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim.

⁴² Kad e Isuse inele dešuduj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar adari te slavini o prazniko.

⁴³ Kad nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusalim.

⁴⁴ Sar mislinde dai o Isus maškaru manuša kola putujinde olencar, dželete slavini o prazniko, a onda lelje te roden le maškaru pumarende hem maškaru pendžarutne.

⁴⁵ I kad naštī ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim te roden le.

⁴⁶ I o trito dive arakhle le ano Hram sar bešela maškaru e verakere učitelja, sar šunela len hem pučela len.

⁴⁷ I sare kola šunde e Isuse, divinde pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija.

⁴⁸ I kad dikhla le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phendā lese: “Mlo čhavo, vaćer sose adava čerđan amenđe? To dad hem me but darandiljam hem rodindam tut!”

⁴⁹ A o Isus pučla len: “Sose rodinděn man? Na džanděn li so valjani te ovavano čher mle Dadesoro?”

⁵⁰ A i Marija hem o Josif na halile so o Isus manglja te phenel lendje adaleja.

⁵¹ I palo adava, o Isus irinda pe olencar ko Nazaret hem ine lendje poslušno. A lesiri daj garavđa pese ano vilo sa adava so ulo.

⁵² A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola ine ano jačha e Devlese hem e manušende.

3

O Jovan o Krstitelj pripremini o drom e Isusesa

¹ Kad o caro o Tiberija vladinda upro e Rimesoro carstvo dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinda ani Judeja, o Irod vladinda ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinda ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinda ani Avilina,

² hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja.

³ I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušende da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lende oprostime o grehija.

⁴ Sar so angleder pisindā o proroko o Isaija, o Jovan inele

“o glaso so vičini ani pustinja:

‘Pripreminen o drom e Gospodese,
ravnonen lese o droma!

⁵ Đijekh dolina te pherđol
a đijekh planina hem brego te peren!

O bange droma te oven ispravime
a o neravna droma te oven ravnome!

⁶ I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje.’ ”

⁷ Akava o Jovan vaćerđa butendje kola iklile te krstini len: “E sapengere čhavalen! Ko vaćerđa tumendje da šaj te našen tari e Devlesiri holi savi avela?

⁸ Tumare životeja mothoven da čače pokajinđen tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: ‘Amaroi pradad o Avraam.’ Phenava tumendje da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhaven e Avraame.

⁹ Ače o tover oto sudo e Deylesoroi već vazdime te čhinel o kašta ano koreno. I đijekh kaš savo na bijani šukar bijandipe ka čhinel pe hem ka frdel pe ani jag.”

¹⁰ A o narodo pučlja le: “So valjani te čera?”

¹¹ O Jovan phenda lende: “Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto adžahar.”

¹² Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i pučle le: “Učitelju, so amen te čera?”

¹³ A ov phenda lende: “Ma roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumendje te roden.”

¹⁴ I nesave vojnici da pučle e Jovane: “A so amen te čera?”

A ov phenda lende: “Nikastar ma len love ki sila ili so ka tužinen len hovavne hem oven zadovoljna tumara plataja.”

¹⁵ A o narodo adžićerđa e Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan adava.

¹⁶ Adalese o Jovan phenda sarijenđe: “Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po baro mandar, kase na injum dostoјno ni o dorikha oti obuća te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Duhoja hem jagaja.”

¹⁷ Ano vas lese i lopata te čistini o gumno plo hem te odvojini o div taro ljsuske. O div ka čhivel pese ki šupa, a o ljsuske ka tharel jagaja savi nikad na mudarđola."

¹⁸ Ađahar, sar hem bute avere lafencar o Jovan vaćerđa lendje o Šukar lafi.

¹⁹ A e vladare e Irode o Jovan ukorinda adalese so lelja romnjaće ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera bišukar buća save čerda.

²⁰ Tegani o Irod čerđa aver bišukaripe: čhivđa e Jovane ko phandlipe.

O Jovan krstini e Isuse

²¹ Kad sa o manuša krstinde pe, krstindā pe hem o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine, phravdilo o nebo,

²² a o Sveto Duho huljilo upro leste ano oblik e golubesoro. A taro nebo šundilo o glaso e Devlesoro: "Tu injan mlo Čhavo o manglo! Tuja injum bahtalo!"

E Isusesoro poreklo

²³ O Isus počindā pli služba anglo narodo kad inole di ko trijanda berš. O narodo smatrindā dai o Isus čhavo e Josifesoro.

O Josif inele čhavo e Ilijasoro.

²⁴ O Ilija inele čhavo e Matatesoro.

O Matat inele čhavo e Levijesoro.

O Levije inele čhavo e Melhisoro.

O Melhi inele čhavo e Janajesoro.

O Janaj inele čhavo e Josifesoro.

²⁵ O Josif inele čhavo e Matatijesoro.

O Matatije inele čhavo e Amosesoro.

O Amos inele čhavo e Naumesoro.

O Naum inele čhavo e Esljasoro.

O Eslija inele čhavo e Nangejesoro.

²⁶ O Nangej inele čhavo e Maatesoro.

O Maat inele čhavo e Matatijesoro.

O Matatije inele čhavo e Semeinesoro.

O Semein inele čhavo e Josihesoro.

O Josih inele čhavo e Jodasoro.

²⁷ O Joda inele čhavo e Joananesoro.

O Joanan inele čhavo e Risasoro.

O Risa inele čhavo e Zorovavelesoro.

O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro.

O Salatil inele čhavo e Nirisoro.

²⁸ O Niri inele čhavo e Melhisoro.

O Melhi inele čhavo e Adisoro.

O Adi inele čhavo e Kosamesoro.

O Kosam inele čhavo e Elmadijadesoro.

O Elmadam inele čhavo e Iresoro.

²⁹ O Ir inele čhavo e Isusesoro.

O Isus inele čhavo e Eliezeresoro.

O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro.

O Jorim inele čhavo e Matatesoro.

O Matat inele čhavo e Levijesoro.

³⁰ O Levije inele čhavo e Simeonesoro.

O Simeon inele čhavo e Judasoro.
O Juda inele čhavo e Josifesoro.
O Josif inele čhavo e Jonamesoro.
O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro.
³¹ O Eliakim inele čhavo e Melejasoro.
O Meleja inele čhavo e Menasoro.
O Mena inele čhavo e Matatasoro.
O Matata inele čhavo e Natañesoro.
O Natan inele čhavo e Davidesoro.
³² O David inele čhavo e Jesejesoro.
O Jesej inele čhavo e Jovidesoro.
O Jovid inele čhavo e Voozesoro.
O Vooz inele čhavo e Salmonesoro.
O Salmon inele čhavo e Naasonesoro.
³³ O Naason inele čhavo e Aminadavesoro.
O Aminadav inele čhavo e Adminesoro.
O Admin inele čhavo e Arnisoro.
O Arni inele čhavo e Esromesoro.
O Esrom inele čhavo e Faresesoro.
O Fares inele čhavo e Judasoro.
³⁴ O Juda inele čhavo e Jakovesoro.
O Jakov inele čhavo i Isaakesoro.
O Isaak inele čhavo e Avraamesoro.
O Avraam inele čhavo e Tarasoro.
O Tara inele čhavo e Nahoresoro.
³⁵ O Nahor inele čhavo e Seruhesoro.
O Seruh inele čhavo e Ragavesoro.
O Ragav inele čhavo e Falekesoro.
O Falek inele čhavo e Everesoro.
O Ever inele čhavo e Salasoro.
³⁶ O Sala inele čhavo e Kainamesoro.
O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro.
O Arfaksad inele čhavo e Simesoro.
O Sim inele čhavo e Nojesoro.
O Noje inele čhavo e Lamehesoro.
³⁷ O Lameh inele čhavo e Matusalasoro.
O Matusala inele čhavo e Enohesoro.
O Enoh inele čhavo e Jaretesoro.
O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro.
O Malaleil inele čhavo e Kainamesoro.
³⁸ O Kainam inele čhavo e Enosesoro.
O Enos inele čhavo e Sitesoro.
O Sit inele čhavo e Adamesoro.
O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4*E Isuse ki pustinja kušini o beng*

- ¹ A o Isus, pherdo e Svetone Duhaja, irindja pe tari len Jordan; i oto Duho inele legardo ki pustinja,
- ² kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo.

³ I o beng phenda lese: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, vaćer akale barese te ovel maro."

⁴ A o Isus phenda lese: "Pisimei ano Sveti lil: 'O manuš naka živini samo oto maro.'

⁵ I o beng legardža le ko učo than hem otojekhvar mothovđa lese sa o carstvija e phuvjakere,

⁶ i phenda lese: "Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava la kase me mangava.

⁷ Adalese, te peljan ko kočija angla mande, sa ka ovel klo."

⁸ I o Isus phenda lese: "Pisimei ano Sveti lil: 'Per ko kočija samo e Gospodese, te Devlese, hem samo ole kande!'

⁹ I o beng anda le ko Jerusalim hem čhivđa le upro naj učo than e Hramesoro hem phenda lese: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar tele!"

¹⁰ Adalese soi pisime:

'Ka naredini ple andelenđe te arakhen tut,

¹¹ te akharen tut ko vasta

te na khuve tut preja ko bar.'

¹² O Isus phenda lese: "Hem akavai phendo ano Sveti lil:
'Ma kušin e Gospode, te Devle.'

¹³ I kad završindža đijekh kušnja, o beng cidindža pe olestar đi nesavi aver prilika.

O Isus sikaj ani Galileja

¹⁴ I o Isus irindža pe ki regija Galileja ano zoralipe e Duhosoro, i šundilo o glaso olestar ko sa o krajo.

¹⁵ I sikavđa e manušen olendje ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar.

E Isuse ispudinena taro Nazaret

¹⁶ I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo adeti ko savato, derdindža ki sinagoga. Uštino te čitini,

¹⁷ a ine lese dindo o lil e prorokosoro e Isaijasoro. Ov phravđa o lil hem arakhļja o than kaj inele pisime:

¹⁸ "O Duhoi e Gospodesoro upra mande,
adalese so pomazindža man

te vaćerav o šukar lafi e čororenđe.

Bičhalda man te proglasinav e phandlenđe da ka oven oslobođime,
e kororenđe da ka irini pe lende o dikhiba,
e mučimende da ka oven slobodna,

¹⁹ te proglasinav o adžićerdo berš oti e Gospodesiri milost."

²⁰ Tegani phandlja o lil, irindža le e slugaste, i beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste.

²¹ A o Isus lelja te vaćeri lende: "Avdive pherdile akala lafija save šundjen tumare kanencar."

²² I sare šukar vaćerde olestar hem inele zadivime oto šukar lafija save iklike lesere mujestar, i vaćerde: "Nane li ov e Josifesoro čhavo?"

23 A ov phendā lende: "Čače ka vaćeren maje akaja poslovica: 'Doktore, sasljar korkore tut!' So šundam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj bariljan."

24 I phenda: "Čače, vaćerava tumende, nijekh proroko nane prihvatile ane plo than kaj barilo.

25 I čače, vaćerava tumende, inele but udovice ano Izrael e Ilijase ano vreme, kad na pelo bršin trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv.

26 I nijekhaće olendar na inele bičhaldo o Ilija sem e udovicaće ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon.

27 I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olendar na inele sasljardo, sem o Neman o Sirijco."

28 I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava.

29 I uštine hem ispudinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden le odupral.

30 Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo.

O Isus ispudini e demone e manušestar

31 I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato.

32 I on inele zadirime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vaćeriba inele ano autoritet.

33 A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime e demonesere bišukare duhoja hem oto sa o glaso vičindā:

34 "Oh, so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e Devlesoro."

35 Tegani o Isus ukorinda le: "Phand to muj hem ikljov olestar!"

I o demoni frdindā le ki phuv anglo sarijende, iklilo olestar hem ni hari na dukhavđa le.

36 I sare but začudinde pe hem vaćerde jekh avereja adahar: "Savo li vaćeriba adava da ano autoritet hem ano zoralipe naredini e bišukare duhende te ikljon i onda ikljona?"

37 I o glaso e Isusestar šundilo ko sa o pašutne thana.

O Isus sasljari e Petresere sasuja hem bute averen

38 O Isus iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. E Simonesere sasuja inele bari jäg. I on zamolinde le te sasljari la.

39 I o Isus terdino uzalo late, naredindā e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini hem lelja te poslužini len.

40 Kad o kham huljilo, sarijen kolen inele namborme manuša oto razna nambormipa, ande len koro Isus. A ov upra đijekheste olendar čhivđa ple vasta hem sasljarda len.

41 A butendar da iklile o demonja vičindoj hem vaćerindo: "Tu injan o Čhavo e Devlesoro!"

O Isus pretindā len hem na muklja lende te vaćeren adalese so džande dai ov o Hrist.

42 Kad dislilo, o Isus iklilo tari diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale di leste hem na mukena le ine te džalfse olendar.

43 A ov phendā lende: "I ko avera dizja valjani te vaćerav o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro adalese so zako adava injum bičhaldo."

44 I o Isus nastavindā te propovedini ano e judejakere sinagoge.

5

O Isus vičini e prvone učenikonen

¹ A jekhvar but džene gurinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e Devlesoro, a ov terdino uzalo e Galilejakoro jezero.

² I dikhla duj čamcija uzalo jezero savendar iklile o manuša kola dolena mačhen adalese so thovena ine pumare mreže.

³ I derdinda ano jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinđa le te cidel pe hari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo.

⁴ A kad završinda o vaćeriba, phenda e Simonese: "Dža e čamcoja ko hor hem frden tumare mreže te šaj dolen mačhen."

⁵ A o Simon phenda: "Gospodarona, sa i rat trudindam amen i ništa na dolindam, te tu pheneja, ka frdav o mreže."

⁶ I kad čerde adava, dolinde sa edobor mačhen i lengere mreže lelje te pharavđon.

⁷ I vastencar mothovde pumare amalendje, kola inele ko aver čamco, te aven te pomožinen lende. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da lelje te pherđon pani.

⁸ A kad dikhla adava o Simon o Petar, pelo ko kočija anglo Isus vaćerindo: "Dža mandar, Gospode, me injum grešno manuš!"

⁹ Adalese so i dar prelelja ole hem sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e mačhengoro.

¹⁰ Ađahar da i dar dolindja e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Simonesere amala.

I o Isus phenda e Simonese: "Ma daral! Od akana manušen ka dole."

¹¹ I kad ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem džele palo leste.

O Isus sasljari e gubavco

¹² I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherđo gubaja. So dikhla e Isuse, pelo anglo leste mujeja di phuv hem molindja le vaćerindo: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!"

¹³ I o Isus pružindja plo vas, dolindja le hem phenda: "Mangava, ov sasljardo!" I otojekhvar i guba cidindja pe olestar.

¹⁴ Tegani naredinda lese: "Ma vaćer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so naredinda o Mojsije, zako svedočanstvo olende."

¹⁵ A o glaso e Isusestar šundola ine sa po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa.

¹⁶ A ov cidela pe ine ko čuče thana hem molini pe.

E Isuse isi pravo te oprostini o grehija

¹⁷ I jekh dive o Isus sikavđa ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar, kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem oto Jerusalim, beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te sasljari.

¹⁸ I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše kova našti ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus.

¹⁹ I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, čerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus.

20 I kad o Isus dikhija lengiri vera, phendā: "Manušeja, oprostimei če te grehija!"

21 I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pučle pe ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?"

22 A o Isus džandža lengere mislijia, i phendā lendē: "Sose adahar mislinena?

23 Soi po lokhe te phenel pe: 'Oprostimei če te grehija' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir'?

24 Ka dokažinav tumenđe da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinav o grehija." Tegani phendā e manušese kova našti ine te phirel: "Tuće vaćerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža čhere!"

25 I o manuš odmah uštino anglo lende, lelja i nosiljka hem dželo čhere slavindojo e Devle.

26 I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: "Avdive dikhjam bare čudesija!"

O Isus alo te vičini e grešnikonen ko pokajiba

27 I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhija e cariniko palo anav Levije sar bešela ko than kotar čedela pe o porez, i phendā lese: "Phir pala mande!"

28 I ov uštino, ačavđa sa hem dželo palo leste.

29 I o Levije spremindā lese baro hajba pese ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali.

30 Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Zakonestar lelje te buninen pe vaćerindojo e Isusesere učenikonendē: "Sose tumen hana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?"

31 I o Isus phendā lendē: "E sastendē na valjani doktori, nego e nambormendē.

32 Me na aljum te vičinav ko pokajiba e pravednikonen, nego e grešnikonen."

E Isusesoroi sikaviba nevo

33 A on phende lese: "E Jovanjesere e Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, adahar hem e farisejengere učenici, a te učenici hana hem pijena."

34 A o Isus phendā lendē: "Sar šaj te terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi olencar o mladoženja?"

35 Ali ka aven o dive kad o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko adala dive, ka postinen."

36 I vaćerda lendē akaja uporedba: "Niko na sivela o kotor e neve fostanestar ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o kotor e nevestar."

37 I niko na čhorela i nevi mol ano purane morčha. Te čerđa pe adahar, kad i nevi mol ka zreloni, ka pharaj o morčha hem ka čhordđol, a o morčha ka oven uništime.

38 Nego, i nevi mol valjani te čhorel pe ano neve morčha.

39 I nijekh, kova pilja i purani, na mangela i nevi, adalese so vaćeri: 'dovoljnoi i purani'."

¹ Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere učenici čedinde e dživesoro klaso, morde le vastencar hem hale.

² Tegani nesave fariseja phende: "Sose čerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?"

³ O Isus phendā lendē: "Na čitindēn li ano Svetu lil adava so čerđa o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja?

⁴ Đerdinda ano čher e Devlesoro, lelja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonende, hem čak dindā le okolendē so inele oleja te han."

⁵ I phendā lendē: "Me, o Čhavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro."

O Isus sasljari ko savato

⁶ Ko aver savato, o Isus đerdindā ki sinagoga hem sikavđa. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko.

⁷ Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te dikhken na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le.

⁸ A ov džandā lengere mislija hem phendā e manušese kas inele šuko vas: "Ušti hem terđov ko maškar!"

I ov uštino hem terdino.

⁹ A o Isus phendā lendē: "Te pučav tumen: so tormal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o dživdipe ili te uništini pe?"

¹⁰ I dikhindojano sarijende, phendā lese: "Pružin to vas!"

I ov čerđa ađahar hem lesoro vas ulo sasto.

¹¹ A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vaćerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusesec.

O Isus birini dešuduje apostolen

¹² Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i rat ani molitva e Devlese.

¹³ Kad dislilo, vičindā kora peste ple učenikonen hem birindā olendar dešudujen, kolen vičindā apostolja:

¹⁴ e Simone kole vičindā Petar,

hem lesere phrale e Andreja,

e Jakove

hem e Jovane,

e Filipe

hem e Vartolomeje,

¹⁵ e Mateje

hem e Toma,

e Jakove e Alfejesere čhave

hem e Simone kovai vičime Zilot,

¹⁶ e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko.

O Isus sikaj oto bahtalipe hem oto pharipe

¹⁷ I o Isus huljindoj olencar, terdino ko ravno than. A adari inele sa edobor lesere učenici hem but narodo taro but thana e judejakere, di hem tari diz Jerusalim, hem taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more.

¹⁸ Ale te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. A saslike hem okola kolen mučinde o bišukar duhija.

19 I sa o manuša rodinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola
ine olestar hem sasljari sarijen.

20 I o Isus dikhla ano ple učenici, i lelja te vaćeri:

“Bahtale injen tumen o čorore,
adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro!

21 Bahtalei okola kolai akana bokhale,
adalese so o Devel ka čaljari tumen!
Bahtalei okola kola akana rovena,
adalese so ka asan!

22 Bahtale injen kad o manuša mrzinena tumen,
kad odbacina tumen, uvredinena tumen
hem lađarena tumen da injen bišukar
adalese so verujinena ana mande, ano Čhavo e manušesoro!

23 Tegani radujinen tumen hem ripinen oto bahtalipe, adalese so adžičeri
tumen bari nagrada ko nebo! Adalese so, ađahar čerena ine hem lengere
pradada e prorokonencar.

24 Ali jao tumendē e barvalendē,
adalese so već leljen tumari uteha!

25 Jao tumendē kola akana injen čaljarde,
adalese so ka oven bokhale!

Jao tumendē kola akana asana,
adalese so ka tugujinen hem ka roven!

26 Jao tumendē kad sa o manuša vaćerena šukar tumendar,
adalese so ađahar vaćerena ine hem lengere pradada e hovavne
prorokonendar.”

Mangen tumare neprijateljen

27 “A vaćerava tumendē so šunena: Mangen tumare neprijateljen!
Čeren šukaripe okolenđe so mrzinena tumen!

28 Blagoslovinen okolen so dena tumen armanja! Molinen tumen
okolenđe so čerena tumendē bišukaripe!

29 Okolese kova khavela tut ki čham, irin hem aver čham. Okolese kova
lela to ogrtači, ma zabranin te lel tutar hem o gad.

30 De dijekhese kova rodel a tutar nešto, hem te neko lela okova soi klo,
ma rode adava palal.

31 I sar so mangena avera te čeren tumendē, ađahar čeren tumen
olende.

32 Te mangena samo okolen kola tumen mangena, savi pohvala šaj te
dobinen? Adalese so hem o grešnici mangena okolen kola olen mangena.

33 Ađahar da, te čerden šukaripe okolenđe kola tumendē čeren
šukaripe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici čeren ađahar.

34 Te dindđen ko zajam love okolenđe kastar adžičerena te irinen
tumendē, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici dena ko zajam
jekh averese te šaj irini pe lende edobor.

35 Nego, mangen tumare neprijateljen, čeren lende šukaripe hem den
len ko zajam bizo nisavo adžičeriba te irini pe tumendē adava! I o Devel
ka del tumen bari nagrada. I ka oven čhave e Najbaresere, adalese soi ov
šukar hem premalo nezahvalna hem premalo bišukar.

36 Oven milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad kovai ano nebo!”

O Isus sikaj te na sudina averen

³⁷ "Ma sudinen hem čače naka sudini pe tumende! I ma osudinen hem čače naka oven osudime! Oprostinen hem ka oprostini pe tumende!"

³⁸ Den hem ka del pe tumende: mera šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel pe tumende ki angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini pe tumende."

³⁹ I vaćerda lende akaja uporedba: "Šaj li o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa?"

⁴⁰ Nane o učeniko upreder o učitelj. I đijekh kovai sikavdo sa, ka ovel samo sar plo učitelj.

⁴¹ A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i greda ani ti jakh na primetineja?

⁴² Sar šaj te phene te phralesese: 'Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh', a korkoro na dikheja i greda ani ti jakh? Dujemujengereja, najangle ikal i greda te jakhatar, i tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka te phralesere jakhatar."

So ikljola oto šukar hem oto bišukar vilo

⁴³ "Nijekh šukar kaš na dela bišukar plod, sar so nijekh bišukar kaš na dela šukar plod.

⁴⁴ Adalese so đijekh kaš pendžari pe palo lesoro plod. Sar so džanen, o smokve na čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina.

⁴⁵ E šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i adahar, ple vilestar ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe. Adalese so e manušesoro muj vaćeri adava sojai lesoro vilo pherdo."

E Isusesoroi sikaviba šukar temelji

⁴⁶ "Sose vičinena man: 'Gospode, Gospode!', a na čerena okova so vaćerava?

⁴⁷ Đijekh kova avela mande hem šunela mle lafija hem čerela len, ka mothovav tumende upra kastei:

⁴⁸ Ovi upro manuš kova čerindoj plo čher handlja hem čerđa hor, čerđa o temelji upro bar hem vazdında o čher. I kad ale o panja, i len khuvđa ko adava čher, ali našti ine te potresini le adalese soi čerđo šukar.

⁴⁹ A okova kova šunda mle lafija, a na čerđa len, ovi upro manuš kova čerđa plo čher ki phuv bizo temelji, ko savo khuvđa i len hem otojekhvar peravđa le, i oto čher uli bari ruševina."

7

E kapetanesiri zorali vera

¹ A kad o Isus završindja plo vaćeriba anglo narodo, đerdindja ki diz Kafarnaum.

² A jekhe rimljanengere kapetane, kova inele upreder šel vojnici, ine sluga kova inele namborme, anglo meriba, a ceninda le.

³ I kad o kapetani šunda e Isusesese, bičhalda koro leste nesave jevrekjengere starešinen te pučen le te šaj avel te sasljari lessere sluga.

⁴ A kad ale koro Isus, šukar zamolinde le vaćerindoj: "Ov zasluzini te cere lese adava,

⁵ adalese so mangela amare narodo, a čerđa amenđe hem sinagoga."

⁶ I o Isus dželo olencar.

A kad inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalda lese ple amalen vaćerindoj: "Gospode, ma mučin tut, adalese so na injum dostoјno te derdine maje ko čher.

7 Adalese na dikhlijum man dostoјno te avav di tute. Nego samo naredin hem mlo sluga ka ovel sasto.

8 Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhese vaćerava: 'Dža!', i ov džala. A averese vaćerava: 'Ava!', i ov avela. A mle slugase vaćerava: 'Ćer adava!', i ov čerela."

9 A kad o Isus šunda adava olestar, iznenadindā pe, irindā pe nakoro narodo kova džala ine palo leste hem phendā: "Vaćerava tumendē, na arakhljum nijekhe ano Izrael te ovel le esavki vera."

10 I kad okola kola inele bičhalde irinde pe čhere, arakhle e sluga saste.

O Isus vazdela taro mule e udovicakere čhave

11 Na but palo adava, o Isus dželo ki diz savi vičime Nain. Oleja dželesere učenici hem but narodo.

12 A kad alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave.

13 I kad dikhla la o Gospod, pelo lese žal olaće hem phendā laće: "Marov!"

14 I alo paše hem dolindā pe upro nosilja, i tegani okola so akharde terdine.

A o Isus phendā: "Terneja, tuće vaćerava, ušti!"

15 I o mulo beštino hem lelja te vaćeri, i o Isus dindā le lesere dajaće.

16 Tegani sare darandile hem slavinde e Devle vaćerindoj: "Baro proroko ikliko maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini ple narodose!"

17 I adava šundilo ki sa i phuv e jevrejengiri hem ko sa o pašutne thana.

O Isus vaćeri dai čače o Jovan proroko

18 I sa adava e Jovanese e Krstiteljese vaćerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičinda kora peste nesave dujen ple učenikonendar

19 hem bičhalda len koro Gospod Isus vaćerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?"

20 I adala manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalda amen kora tute vaćerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?"

21 Baš tegani o Isus sasljarda buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar duhija, hem bute kororenđe dindā dikhiba.

22 Tegani o Isus phendā e Jovanese učenikonendē: "Džan hem vaćeren e Jovanese so dikhjen hem so šundjen: o korore dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e čororenđe vaćeri pe o Šukar lafi.

23 I bahtaloi okova kova na našali pli vera ana mande."

24 Kad e Jovanese manuša dželesere učenikonendē: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval?"

25 Ili so ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šeja urjavde? Na! Okola ano skupa šeja hem so živinena ano luksuz, eče tane ano palate.

26 Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, vaćerava tumendē, ovi po više oto proroko!

27 Ovi okova kolestar pisime ano Svetu lil:

'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute,
kova ka priprenimi će o drom.'

28 Vaćerava tumenđe: maškar okolende kolai bijande e đuvljendar nijekh
nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi
olestar."

29 I sa o manuša hem o carinici kola šunde adava, pendžarde dai
e Devlesoro sikaviba čačikano, adaleja so krstinde pe e Jovanesere
krstibnaja.

30 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e Devlesoro
pumendje. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini len.

31 O Isus phenda: "Kasar akana te uporedinav e manušen ot i akaja
generacija? Kasei slična?

32 Sličnai e čavorenđe kola bešena ko trg hem vaćerena jekh averese:

'Bašalđam tumenđe veselo,
a na čhelden!
Đilabđam tužno,
a na runden!'

33 Ađahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni pilja mol, a phenena:
'O demoni ano lestel'

34 A kad aljum me, o Čavo e manušesoro, hava hem pijava, a phenena:
'Eće manuš halano hem mato, amal e carinikonengoro hem e avere
grešnikonegoro!'

35 Ali i mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakere čavendar."

I grešnica pomazini e Isuse

36 Nesavo farisej palo anav Simon vičindža e Isuse te avel te hal koro
lesti. Ov đerdinda e farisejese ko čher hem čhvđa pe uzalo astali.

37 I eće, adari ali i đuvli kolaće džandža pe dai grešnica ani diz, adalese
so šunda da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher, i anda miris ko
čaro savo inele čerdo oto šužo bar.

38 I terdindoj palo lesere pre, rundža hem lelja te sampaćeri lesere pre
ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinda lesere pre
hem makhlja len miriseja.

39 Kad adava dikhļja o farisej kova vičindža le, phenda ana peste: "Tei
akava manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini
le - dai grešnica."

40 A o Isus phenda lese: "Simone, isi man nešto te vaćerav će."

A ov phenda: "Učitelju, vaćer!"

41 I o Isus phenda: "Duj džene inele dužnici nesave manuše se kova
dela love ko zajam. Jekh dugujini lese panšel e rimljanengere denarija, a
o dujto pinda.

42 Adalese so na ine len te irinen, ov oprostindža o dugo sodujenđe. Kova,
onda, olendar više ka mangel le?"

43 O Simon phenda: "Mislinava da okova kase oprostindža više." Tegani
ov phenda lese: "Oja, šukar phendan."

44 Irindža pe nakori đuvli, i phendža e Simonese: "Dikheja li akala đuvlja? Đerdindžum tuće ko čher, pani mle prende na andan, a oj sampaćerđa mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar.

45 Na pozdravindan man čumudipnaja, a oj, sar đerdindžum na ačhavđa te čumudini mle pre.

46 Na makhljan mlo šero uljeja, a oj makhlja mle pre miriseja.

47 Adalese phenava će: But mangipe mothovđa, adalese soi lače oprostime buf grehija. A hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari grehija."

48 A olače phendža: "Oprostimei će te grehija."

49 A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vaćeren: "Kovai akava so šaj hem o grehija te oprostini?"

50 Tegani o Isus phendža e đuvljače: "Ti vera spasindža tut! Dža ano mir!"

8

O đuvlja kola džana ine palo Isus

1 Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava vaćerindoj o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja džeze hem o dešuduj apostolja

2 hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalđa efta demonen,

3 i Jovana, i romni e Irodesere upravnikosiri e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare lovencar kandle e Isuse hem lesere učenikonen.

O Isus vaćeri i priča oto sejači

4 Kad čedindža pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vaćerđa lendje jekh priča:

5 "Iklilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa hale len.

6 Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šućile adalese so na ine len pani.

7 I nesave pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde len.

8 I nesave pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više." Kad vaćerđa adava, vičindža: "Kas isi kana, nek šunel!"

Sostar vaćeri i priča oto sejači

9 Tegani lesere učenici pučle le so manglja te vaćeri adala pričaja.

10 A ov phendža: "Tumendđei dindo te džanen o garavdipa oto carstvo e Devlesoro, a averende vaćerava ano priče, sar te šaj:

'anglo jača te na dikh
hem anglo kana te na haljoven.'

11 A akava i priča vaćeri: O semei o lafi e Devlesoro.

12 Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujinen hem te na oven spasime.

13 A nesavei sar o than e barencar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujinena, ali kad avela o iskušenje otperena.

14 A nesavei sar o than maškarō kare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinenā ano brige, ano barvalipe hem ano zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovena tasavde hem na anena šukar plod.

15 A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai okola kola e šukare hem e bimale vileja šunena o Lafi hem ičerena le sa đikote na anena šukar plod."

O Isus vaćeri i priča oti svetiljka

16 "Niko na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te čhivel la talo than e pašljojbnavasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena.

17 Sa soi garavdo ka dičhol; sa soi čorale ka šundđol.

18 Adalese pazinen sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da isi le."

E Isusesiri čačkani porodica

19 A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven di oleste.

20 A neko phendā lese: "Ti daj hem te phralja terđona avri hem mangena te dikhen tut."

21 A o Isus phendā: "Akalai mli daj hem mle phralja - kola šunena hem čerena o lafi e Devlesoro."

E Isuse šunena hem i barval hem o panja

22 I jekh dive o Isus phendā ple učenikonendē: "Te nakha ki aver strana oto jezero!"

I đerdinde ano čamco hem podinde.

23 A sar plovinena ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zorali barval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost.

24 I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vaćerindo: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!"

I o Isus uštino, naredinda e barvaljaće hem e talasendē te ačhon, i ačhile hem ulo mir.

25 Tegani pučlja e učenikonen: "Kaj tumari vera?"

A on darandile hem začudime puče jekh avere: "Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljendē hem e panjese, a on šunena le?"

O Isus ispudini e demonen e manušestar

26 I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalo e Galilejakoro jezero.

27 A kad o Isus iklilo ki phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonencar. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego maškarō grobija.

28 I kad dikhla e Isuse, vrištinda, pelo anglo leste hem vičindā oto sa o glaso: "So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mućin man!"

29 (Adalese so o Isus već naredinda e melale duhose te ikljol adale manušestar. Angleder, di hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuće thana.)

30 A o Isus pučlja le: "Sar to anav?"

I ov phendā: "Legija", adalese so but demonja đerdinde ano leste.

31 I zorale molinde le te na naredini lendē te džan ki Beskrajno rupa.

32 A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lende te īerdinano bale. I ov muklja lende.

33 Tegani o demonja iklindo e manušestar, īerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslike.

34 I kad okola so arakhena ine e balen dikhle so ulo, našle hem vaćerde adalestar e manušende ani diz hem ano gava.

35 Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste godaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile.

36 A okola so dikhle adava so ulo, vaćerde averenđe sar o Isus sasljarda e opsednutime manuše.

37 I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so uklinda len bari dar. Tegani o Isus īerdindano čamco te irini pe palal.

38 A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e demonen, molinda e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalđa le vaćerindo:

39 "Irin tut te čhereste hem vaćer sa so čerđa će o Devel."

I o manuš dželo maškari sa i diz hem vaćerđa so čerđa lese o Isus.

O Isus sasljari e namborma đuvlja hem vazdela taro mule e čhajorja

40 A kad o Isus irinda pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžićerena le ine.

41 I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele vođa ani sinagoga. I perindoj anglo pre e Isusesere, phenda: "Molinava tut, ava maje ano čher."

42 Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešuduj berš, inele anglo meriba.

I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste.

43 A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešuduj berš thavdinda rat. Oj sa plo barvalipe dinda e doktorende, ali njekh naštī ine te sasljari la.

44 Nakhini oto palal e Isusese hem dolinda pe upro lesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat.

45 I o Isus pučlja: "Ko dolinda pe upra mande?"

A kad đijekh olendar phende: "Na injum me", o Petar phenda: "Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute."

46 A o Isus phenda: "Neko namerno dolinda pe upra mande. Osetindum sar ikljola māndar o zoralipe."

47 A i đuvli dikhla so naštī te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli mujeja di phuv anglo leste hem vaćerđa anglo sa o manuša sose dolinda pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi.

48 A o Isus phenda laće: "Mli čhaj, ti vera sasljarda tut. Dža ano mir!"

49 Sar o Isus pana vaćeri ine adava, nesavo manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere vodasoro, alo hem phenda: "Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje."

50 A o Isus šunda adava hem phenda e Jairese: "Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljardi!"

51 I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te īerdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajaće.

52 A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late.

A o Isus phenda: "Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela."

53 I on asandile lese adalese so džande so muli.

54 A o Isus dželo hem dolinda la taro vas hem vičinda: "Čajorije, ušti!"

55 I lakoro duho irinda pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredindā te den la nešto te hal.

56 I lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus naredindā lendē te na vaćeren nikase so ulo.

9

O Isus bičhali e apostolen te vaćeren o evanđelje hem te sasljaren

1 A o Isus vičinda e dešduje apostolen hem dindā len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa.

2 I bičhaldā len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen.

3 I phendā lendē: "Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni love, hem te na ovel tumen aver gad."

4 Sa dıkote ačhovenka ki nesavī diz, i dıkote na džana adathar, bešen ano jekh čher.

5 Te na priminde tumen nesave dizutne, ikljoven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare prendar sar znako zako zoralo odbiba."

6 I on džele taro gav ko gav, vaćerindojo o Šukar lafi hem sasljarindoj e nambormen ko sa o thana.

O Irod zbunime

7 A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šundā sa so ulo i inele zbunime adalese so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule.

8 A avera vaćerde da o proroko o Ilija mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme.

9 A o Irod phendā: "Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?"

I manglja te dikhel e Isuse.

O Isus parvari više oto pandž hiljade manušen

10 I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so čerde. I o Isus legarda len peja hem cidindā pe olencar nakori diz vičime Vitsaida te šaj oven korkore.

11 Ali o narodo šundā adava i dželo palo lende. A o Isus dodžaćerda len šukar, vaćerda lende oto carstvo e Devlesoro hem saslijarda okolen kase adava valjanđa.

12 A kad lelja te perel i rat, o dešduj apolstolja nakhle di o Isus hem phende lese: "Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbnase. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa."

13 A o Isus phendā lendē: "Den len tumen nešto hajbnase!"

A on phende: "Ali isi amen samo pandž mare hem duj mačhe. Mangeja amendar te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?"

14 Adari inele di ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phendā ple učenikonende:

"Čhiven len te bešen ko kupe po pinda."

15 I on čerde adahar, hem čhivde sarijen te bešen.

16 O Isus lelja o pandž mare hem e duje mačhen, dikhla nakoro nebo, zahvalinda e Devlese zako hajba, phagla len hem dinda ko učenici te podelinlen len e manušende.

17 I sare hale díkote na čalile. A palo adava, dešuduj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba.

O Petar phenela dai o Isus o Hrist

18 Jekhvar kad o Isus korkoro molindā pe, oleja inele lesere učenici. Ov pučlja len: "So phenena o manuša, ko injum me?"

19 A on phende: "Nesave manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan o proroko o Ilija, a nesave avera phenena da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule."

20 Tegani o Isus pučlja len: "A so tumen phenena, ko injum me?"

O Petar phenda: "Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalda!"

O Isus vaćeri ple meribnastar

21 A o Isus zorale naredinđa e učenikonendē te na vaćeren nikase dai ov o Hrist.

22 I phenda: "Me, o Čavo e manušesoro, valjani but te patinav. O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar naka prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive ka uštav taro mule."

Sar te ovel pe e Isusesoro učeniko

23 I o Isus phendā sarijenđe: "Ko mangela te džal pala mande, mora te ačhaj pe ple dživdipnastar hem te lel plo krsto taro dive ko dive hem te phirel pala mande.

24 Adalese so, ko mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka spasini le.

25 So vredini e manušese hem sa i phuv te ovel olesiri, a našali ili upropastini korkoro pes?

26 Adalese ko lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o Čavo e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani mli slava hem ani slava e Dadesiri hem e svetone andželengiri.

27 A čaće vaćerava tumendē, isi nesave akate maškara tumende kola naka meren díkote na dikhena o carstvo e Devlesoro."

E Isusesiri slava mothovela pe ki gora anglo trin učenici

28 Đi sar ofto dive palo adava so phendā lendē, o Isus lelja peja e Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe.

29 I sar molini pe ine, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule but parne hem sjajna.

30 I dikh, nekotar iklile duj manuša hem lelje te vaćeren oleja. Adala inele o Mojsije hem o Ilija.

31 On mothovde pe ano baro sjaj hem vaćerde oleja e meribnastar savo adžiceri le ano Jerusalim.

32 A o Petar hem okala so inele oleja, zasuće. Kad uštine, dikhle e Isuseano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja.

33 I kad lelje o Mojsije hem o Ilija te ciden pe e Isusestar, o Petar phenda e Isusese: "Gospodarona, šukari amende so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh tuće, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase." Na džanda so vaćeri.

34 Sar vaćeri ine adava, iklilo jekh oblako savo učharda len. A on, kad učharda len o oblako, darandile.

35 I šundilo glaso taro oblako savo vaćerđa: "Akavai mlo Čhavo, kole birindum! Ole šunen!"

36 I palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vaćerde adalestar so dikhle.

O Isus ikali e bišukare duho e čhavorestar

37 Tejsato dive, kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse.

38 I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: "Učitelju, molinava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoro!

39 O bišukar duho but puti preleta le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem jedva ačhaj le.

40 I molindum te učenikonen te ispuđinen e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine te čeren adava."

41 A o Isus phendā: "O, biverakiri hem rumimi generacijo! Pana kobor valjani te ovav tumencar hem te trpinav tumen? Ana te čhove akari!"

42 I sar o čhavoro avela ine di o Isus, o demoni frdinđa le ki phuv ano grčevija. A o Isus naredinda e bišukare duhose te cidel pe e čhavorestar, sasljardā e čhavore hem dindā le palal ko dad.

43 Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe.

O Isus dujto puti vaćeri ple meribnastar

Sar sare čudinena pe ine zako adava so čerđa o Isus, ov phendā ple učenikonende:

44 "Šunen šukar akala lafija: Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e manušengere."

45 Ali o učenici na halile so o Isus manglja te vaćeri adaleja. Adava inele olendar garavdo sar te na haljoven le, a darandile te pučen le so adaleja manglja te vaćeri lendē.

O poniznai najbare ano carstvo e Devlesoro

46 A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kovai olendar najbaro.

47 A o Isus džanda soi lendē ki godi, lelja jekhe čhavore, čhivđa le uzala peste,

48 i phendā lendē: "Đijekh kova primini akale čhavore zbog maje, man primini. A đijekh kova man primini, primini e Devle kova bičhalda man. Adalese so, ko maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro."

Kova nane protiv tumende, ovi tumencar

49 A o Jovan phendā e Isusesere: "Gospodarona, dikhlijam nesave manuše sar ano to anav ispuđini e demonen e manušendar. Amen na mukljam lese te čerel adava, adalese so na džala amencar pala tute."

50 A o Isus phendā lese: "Muken le te čerel adava, adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!"

O Isus na mangela te uništini e Samarijanconen

51 A kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučindā te džal ko Jerusalim.

52 I bičhalda nesave glasnikonen angla peste. I on dželete hem ġerdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te pripreminen le e Isusese.

53 Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim.

54 A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse: "Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa te tharel len?"

55 A o Isus irindha pe hem ukorindha len.

56 I ov hem lesere učenici dželete ko aver gav.

Nane lokho te ovel pe e Isusesoro učeniko

57 I sar o učenici hem o Isus džana ine dromeja, nesavo manuš alo hem phenda e Isusese: "Ka džav tuja kaj god tu džaja."

58 A o Isus phenda lese: "E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a man, e Čhave e manušesere nane kaj te pašljarav mlo šero."

59 A avere manušeše phenda: "Phir pala mande!"

A ov phenda: "Aš najangle, Gospode, te parunav mle dade, i ka džav pala tute."

60 Tegani o Isus phenda lese: "Muk o mule te parunen ple mulen, a tu dža vačer oto carstvo e Devlesoro."

61 A aver manuš phenda: "Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle čherutnencar."

62 A o Isus phenda lese: "Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako carstvo e Devlesoro."

10

O Isus bičhali e eftavardešu duje učenikonen

1 Palo adava, o Gospod Isus birinda avere eftavardešu duje učenikonen hem bičhalda len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov manglja te džal.

2 Angleder so te džan, o Isus phenda lendje: "I žetvai bari, a hari bućarne te ceden. Adalese, molinen e gospodare oti žetva te bičhali e bućarnen ki žetva pli.

3 Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaru ruva.

4 Ma legaren tumencar kesa e lovencar, ni torba dromese, ni buderi obuća. I ma našalen tumaro vreme adahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal.

5 I kad derdinena ko nesavo čher, prvo vaćeren: 'Mir akale čhereste!'

6 Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen molinen, ka ačhol oleja; a te na manglja mir, tumaro mir ka irini pe tumende.

7 Kad avena ko nesavo čher, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese so o bućarno zasluzini pli plata.

8 I ki savi diz derdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende.

9 Sasljaren e nambormen adari hem vaćeren sarijendje: 'Alo tumendje paše o carstvo e Devlesoro!'

10 A ki savi diz derdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren:

11 'Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolindā pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!'

12 Vaćerava tumende da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušende tari Sodoma negoli e manušende tari adaja diz."

O Isus ukorini e dizjen save na pokajinde pe

13 "Jao tumende, manušalen taro Horazin! Jao tumende, manušalen tari Vitsaida! Te oven ine čudesija maškarlo manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te mothoven da kajinena pe.

14 Ali e manušende taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumende.

15 A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na li di o nebo ka vazden tumen? Đi o than e mulengoro isi te peren.

16 Tegani phendā e učenikonende: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalda man."

O eftavardešu duj učenici irinena pe koro Isus

17 Kad o eftavardešu duj učenici irinde pe oto drom radosna, phende e Isusesec: "Gospode, hem o demonja pokorinena pe amendē ano to anav!"

18 A o Isus ko adava phendā lendē: "Dikhlijum e Sotone sar perela taro nebo sar munja.

19 Eće, dindum tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljesoro hem ništa naka ovel tumende.

20 Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumende, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo."

O Isus hvalini e Dade

21 I tegani o Isus radujindā pe ano Svetu Duho hem phendā: "Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro hem e phuvjakoro, so garavđan akava okolendar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolendē kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da čerđan adava adalese so adahar mangljan.

22 Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhave, sem o Dad; hem nikko na džanel e Dade, sem o Čavo hem okola kolendē o Čavo mangela te mothoj le."

23 Tegani irindā pe nakoro učenici hem samo olendē phendā: "Blago e jačhendē save dikhena adava so tumen dikhena!"

24 Vaćerava tumende da but proroci hem carija mangle te dikhen akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!"

I priča oto šukar Samarijanco

25 I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel le nešto sar te iskušini le, i pučlja: "Učitelju, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?"

26 A o Isus phendā lese: "Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?"

27 I ov phenda e Isusese:

"Mang e Gospode te Devle sa te vileja,
sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te gođaja;
hem mang te pašutne sar korkore tut."

28 Tegani o Isus phenda lese: "Šukar phendan. Ćer adahar hem ka živine."

29 Ali o učitelj e Zakonestar manglja te opravdini pe i pučlja e Isuse: "A koi mlo pašutno?"

30 A ko adava, o Isus phenda lese akaja priča: "Nesave manuše, sar hujela ine tari diz Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje lestar sa, di o šeja. Zorale marde le, i dželete, a o manuš pašlilo ko drom hem na džandā pese.

31 Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar hujela ine nesavo svešteniko, dikhla adale manuše hem nakhino oti aver strana.

32 Adahar da nesavo levit: alo di adava than kote o manuš pašljola, dikhla le i nakhino oti aver strana adale dromesiri.

33 A inele nesavo Samarijanco savo džala ine adale dromeja. Kad reslja di ko than kote o manuš pašljola, dikhla le, i pelo lese žal olese.

34 Tegani o Samarijanco alo di o manuš, čhordja ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem paćardja len. I čhivđa le upro plo her hem legarda le ki gostonica, i adari brininda pe olestar.

35 Tejsato dive o Samarijanco ikalda duj srebrna kovanice hem dinđa ko manuš kasiri inele i gostonica hem phenda lese: 'Brinin tut akale manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav će kad ka irinav oto drom.'

36 Tegani o Isus pučlja e učitelje e Zakonestar: "So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovđa pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?"

37 A ov phenda: "Okova kova mothovđa lese milosrđe."

Tegani o Isus phenda lese: "Oja, hem tu dža hem čer adahar!"

O Isus kori Marta hem i Marija

38 I sar o Isus hem lesere učenici džana ine dromeja nakoro Jerusalim, derdinde ko nesavo gav. Adari živindža nesavi đuvli palo anav Marta. Oj priminda len kora peste ko cher.

39 Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šunda lesoro lafi.

40 A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Isus hem pučlja le: "Gospode, tu li na dikhеja adava so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini majje."

41 A o Gospod phenda laće: "Marto, Marto! Brininea tut hem uznemirineja tut zako but so,

42 a samo jekh valjani. I Marija izabirindža okova soi po šukar, i adava naka lel pe latar."

11

O Isus sikaj e učenikonen sar te molinen pe

1 I kad jekhvar o Isus završindža e molitvaja, jekh lesere učenikonendar phenda lese: "Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavđa ple učenikonken."

2 Tegani o Isus phenda lende: "Kad molinen, vaćeren:

'Dade, to sveto anav barjardo te ovel!

To carstvo te avel!

³ De amen avdive o maro savo valjani amendē đijekh dive!

⁴ Oprostin amendē amare grehija

sar so hem amen oprostinaja đijekhese kova grešinda premala
amende!

Hem cide amen taro iskušenje!' "

⁵ Tegani o Isus phendā lendē: "Zamislinen da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: 'Amala, te de man trin mare, i ka irinav će.

⁶ Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo lestel!"

⁷ A ov od andral te phenel: 'Ma uzinemirin man! O udarai phandle, a mle čavore već pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav te dav tut!'

⁸ Vaćerava tumendē: te na uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale nane lad te ovel uporno.

⁹ Vaćerava tumendē: Mangen hem ka del pe tumendē! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumendē!

¹⁰ Adalese so đijekh kova mangela, primini; hem kova rodel, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo.

¹¹ A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka rodel lestar ine mačhe, ka del le sape?

¹² Ili kad ka rodel jaro, ka del le škorpija?

¹³ Kad tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar darija tumare čhavende, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duho okolendē kola rodena olestar."

O Isus kandela pe e Devlesere zoralipnaja, a na e bengesere

¹⁴ I jekh dive o Isus ispudindā e demone kova čerela ine jekhe manuše te našti vaćeri. Kad iklilo o demoni, o manuš lelja te vaćeri. I o narodo inele zadivime,

¹⁵ ali nesave olendar vaćerde: "E Veelzevulesere, e demonengere šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!"

¹⁶ A avera iskušinde e Isuse adahar so rodinde lestar znako taro nebo.

¹⁷ Ali o Isus džanda lengere mislij, i phendā lendē: "Đijekh carstvo savoi ana peste podelime ka properel, hem o čher ano savo nane sloga ka perel.

¹⁸ Tei e Sotonesoro carstvo ana peste podelime, sar onda pana trajini? Akava vaćerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen.

¹⁹ A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare učenici ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumendē da na injen u pravu.

²⁰ Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende."

O Isus po zoralo e Bengestar

²¹ O Isus phendā hem akava: "Kad okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipei osigurime.

22 Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oružje upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lelja e bizaralestar.

23 Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čherela."

O Isus upozorini da o bišukar duho šaj te irini pe ano manuš

24 Tegani o Isus phendā: "Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vaćeri: 'Ka irinav man ko čher kotar ikliljum.'

25 I irinda pe hem arakhlja o čher šulavdo hem namestime.

26 Tegani džala hem lela efta avere duhen po bišukaren pestar hem derdinena ano adava manuš hem ačhovena adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder."

Blagoslovime i poslušna e Devlese

27 I sar o Isus vaćeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičindā: "Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vođi hem dindā tut čući!"

28 A o Isus phendā: "Po bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem cerena le!"

O Isus po baroi e Jonastar hem e Solomonestar

29 Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vaćeri: "Akajai generacija bišukar. Rodela mandar znako, ali nisavo znako naka del pe laće sem adava so inele e prorokose e Jonase.

30 Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušenđe kola živinde ki diz Niniva, ađahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće.

31 Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladindā ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen otı akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te šunen!

32 Ko dive oto baro sudo, o manuša kola živinde ani purani diz Niniva ka ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedinda, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen pana na pokajinden tumen!"

E Isusesoroi sikaviba svetlost e manušenđe

33 "Niko na tharela i svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivel la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena.

34 Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina.

35 Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina.

36 Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh kotor otı tomina, tegani sa to đživdipe ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja."

O Isus kritikujini e verakere voden soi pobožna samo od avrijal

37 Kad o Isus vaćerđa adava, nesavo farisej vičindā le te hal maro koro leste. I o Isus đerdindā lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali.

38 A o farisej dikhindoj adava, čudindā pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba.

39 A o Gospod Isus phenda lese: "Oja, tumen o fariseja koseni i šolja hem o čaro od avrijal, a pherden len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja.

40 Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerda e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andral?

41 Nego, den e čororenđe sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumende čisto.

42 Ali jao tumende e farisejendje so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavđen te čeren averenđe okova soi pravedno hem te mangen e Devle. Valjani te den o dešto kotor, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno.

43 Jao tumende e farisejendje so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija.

44 Jao tumende adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen."

45 Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phenda e Isuses: "Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar."

46 A o Isus phenda: "Jao hem tumende, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen adahar so dena len pravilja save našti te ićeren, a ni najeja na mangena te mrdinen te pomožinen lende te akharen adava pharipe.

47 Jao tumende, adalese so vazdena spomenici e prorokonende kolen tumare pradada mudarde.

48 Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena lende spomenici.

49 Adalese o Devel mudro vaćerda tumendar: 'Ka bičhalav lende prorokonen hem apostolen. Nekas olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.'

50 Akala generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonengoro savo thavdindja pana taro čeriba e svetosoro,

51 pana taro rat e Aveljesoro sa di o rat e Zaharijasoro, kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i svetinja ano Hram. Oja, vaćerava tumende, akaja generacija ka ovel osudime zako adava rat so thavdindja!

52 Jao tumende, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e narodostar garavđen o ključo oto džandipe. Korkore na đerdinđen, a na mukljen te đerdinen ni okola kola mangle te đerdinen."

53 I kad o Isus iklilo adathar, o učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje te protivinen pe hem te pučen le but so.

54 On dikhle te dolen le ko bišukar lafi sar te šaj optužinen le.

12

O Isus vaćeri ple učenikonende te na oven dujemujengere

1 I kad čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor but inele da terdine jekh upra avereste, o Isus prvo lelja te vaćeri ple učenikonende: "Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro, te na oven dujemujengere sar soi on.

2 Sa soi čorale ka otkrijini pe; sa soi garavdo ka šundol.

3 Adalese, sa so vaćerđen ani tomina, ka šundol ano svetlost; hem so pohari vaćerđen ko kan ano sobe, ka vaćeri pe taro krovija sare te šunen."

O učenici na valjani te daran, adalese soi dragocena e Devlese

4 "Ali phenava tumende, amalalen: ma daran okolendar kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar naka šaj te čeren tumende.

5 A ka phenav tumende kastar te daran: te daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdel ano pakao. Oja, vaćerava tumende, olestar te daran!

6 Na biknena pe li pandž čiriklja zako samo duj najtikore kovanice? A palem nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel.

7 A tumendei hem đijekh bal ko šero džendo. Adalese, ma daran! E Devlese injen po dragocena negoli but čiriklja!"

O učenici valjani te priznajinen e Isuse anglo manuša

8 "A vaćerava tumende: Đijekh kova anglo manuša ka priznajini dai mlo, me, o Čavo e manušesoro, anglo andelja e Devlesere ka priznajinav dai ov mlo.

9 A te odrekninda pe neko mandar anglo manuša, hem me ka odrekninav man olestar anglo andelja e Devlesere.

10 I te vaćerđa neko lafi protiv o Čavo e manušesoro, ka ovel lese oprostime; ali naka ovel oprostime okolese kova hulini upro Svetu Duho.

11 A kad ka anen tumen anglo sudo ko sinagoge, anglo vladarija hem o vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja te braninen tumen, so te vaćeren!

12 Adalese so tegani o Svetu Duho ka sikaj tumen so te vaćeren."

I priča e bigodakere barvale manušestar

13 Tegani neko oto narodo phenda e Isusese: "Učitelju, vaćer mle phralese te podelini mancar o nasledstvo."

14 A o Isus phenda lese: "Manušeja, ko čhivda man te ovav sudija ili delioco upra tumende?"

15 Tegani phenda sarijendje: "Arakhen tumen hem ciden tumen tari pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro dživdipe na avela oto adava so isi le."

16 Tegani o Isus phenda lendje akaja priča: "Nesave barvale manušesiri phuv bijanda but."

17 I ov mislinda pe ana peste: 'So te čerav? Nane man edobor baro than kote te čhivav mli žetva.'

18 I phenda: 'Akava ka čerav! Ka peravav mle purane šupe hem ka vazdav po bare, i adathe ka čhivav sa o điv hem avera šukaripa.'

19 Tegani ka vaćerav mla dušaće: Isi tut baro barvalipe bute beršendje. Odmorin, ha, pi hem uživin!'

20 Ali o Devel phenda lese: 'Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa adava so spremindan, kasoro ka ovel?'

21 Adahari okolese kova pese čedela barvalipe, a čororoi anglo Devel."

O Devel brinini pe zako ple učenici

22 Tegani o Isus phenda ple učenikonendje: "Adalese vaćerava tumende: ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka ovel tumen li so te han; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li so te urjaven."

23 Adalese soi o dživdipe po bitno e hajbnastar hem tumaroi telo po bitno e šejendar.

24 Dikhen e gavranen! Ni sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven o điv, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e Devlese po vredna e čirikljendar!

²⁵ A kova tumendar šaj adaleja so brinini pe te produžini hari plo dživdipe?

²⁶ Znači te našti ni adava najhari te čeren, sose onda brininena tumen zako bilo so aver?

²⁷ Dikhen o divlja luluđa sar barjona. Na čerena buti, čak na sivenafse šeja, a vaćerava tumendje da ni o caro o Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuže šeja sar jekha olendar.

²⁸ Te o Devel adahar šukar urjavela o biljke ko polje save avdive adari, a tejsa frdena pe ani jag, kobor li više tumendje ka del šeja, tikora verakere manušalen!

²⁹ Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka han hem so ka pijen,

³⁰ adalese so adava rodena okola kola na džanen e Devlese. Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumendje sa adava.

³¹ Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so valjani tumendje!

³² Ma daran, mlo tikoro stado! Tumare Dadesiri volja inele te del tumen o carstvo.

³³ Biknin so isi tumen hem o love den e čororenđe! Čeren tumendje kese zako love save na properena hem barvalipe ko nebo savo nikad na tikorini. Niko naka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe hem njekh moljco naka uništini le.

³⁴ Adalese so tumaro vilo ka ovel adari kaj tumaro barvalipe.”

Oven uvek spremna zako e Isusesoro aviba

³⁵ O Isus ple učenikonendje phenda hem akava: “Oven spremna, urjavde zaki buti hem tumare svetlijke te oven tharde,

³⁶ sar sluge kola adžičerena ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini pe o gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei spremna te phraven lese.

³⁷ Blago okole slugenđe kolen o gospodari, kad ka avel, ka arakhi len džangale sar adžičerena le! Čaće, vaćerava tumendje, ov, o gospodari, ka phandel pe i kecelja, ka bešljačeri len te han hem ka kandel len.

³⁸ Blago e slugenđe kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i rat ili anglo disljojba.

³⁹ Ali akava te džanen: te džanel ine o čherutno ko savo sati avela o čor, naka mukel lese ine te đerdini ko čher te čorel.

⁴⁰ Hem tumen oven spremna, adalese so o Čhavo e manušesoro ka avel tegani kad na nadinena tumen!”

⁴¹ Tegani o Petar pučlja e Isuse: “Gospode, vaćereja li akaja priča samo amendje e učenikonendje ili sarijende?”

⁴² O Gospod Isus phenda: “Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme?

⁴³ Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka avel, ka arakhi sar čerela adahar.

⁴⁴ Čaće vaćerava tumendje, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniku.

⁴⁵ A te vaćerđa adava sluga ana peste: ‘Naka avel pana mlo gospodari’ i lela te marel avere slugen, hem te hal, te pijel hem te mačol,

⁴⁶ lesoro gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad naka adžičeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel le maškar nevernici.

47 A okova sluga kova džanda i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na čerda pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal.

48 A okova kova na džanda e gospodaresiri volja, a čerda nešto zako so zaslužini kazna, hari mariba ka hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar.”

E Isusesoro lafi ka anel podela

49 Tegani o Isus phenda: “Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava ine već te ovel thardi!

50 A valjani te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo đikote adava na završini pe!

51 Mislinena da aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te čerav o manuša te ciden pe jekh averestar.

52 Adalese od akana, oto pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver.

53 Ka uštel o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri čhaj hem i čhaj upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri sasuj.”

Valjani te pendžaren o znakija e vremesere

54 Tegani o Isus vačerđa e narodose: “Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršin, i čače perela.

55 Kad phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela.

56 Dujemujengere manušalen! Džanen te pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; sar onda na džanen te pendžaren o znakija akale vremesere?

57 Tumen korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno.

58 Te neko legari tut ko sudo te tužini tut adalese so na irindan lese o love, odrumal de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na čerđan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandilipe.

59 Vačerava će da čače naka ikljove adathar sa đikote na irineja di i zadnjo para.”

13

Sare valjani te pokajinen pe zako pumare grehija

1 Ano adava vreme nesave manuša phende e Isusesese so o Pilat, o upravniku e rimesoro, naredindā nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram.

2 A o Isus phenda lende: “Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa avere Galilejconendar?

3 Na! Ali te na pokajinden tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast!

4 Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudardā len, tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinena ano Jerusalim?

5 Na! Ali te na pokajinden tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast!”

I priča oto kaš bizo plod

6 Tegani o Isus vačerđa lende akaja priča: “Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhla.

7 Tegani phenda e vinogradarese: ‘Ače, trin berš sar avava te rodav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šućari i phuv?’

⁸ A ov phenda: 'Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frdav lače đubrivo,

⁹ i šaj di berše ka anel plod. A te na bijanđa, ka čhine la.' "

O Isus sasljari ko savato e đuvlja koja inele grbavo

¹⁰ I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga,

¹¹ adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe.

¹² Kad o Isus dikhla la, vičindža la kora peste hem phenda laće: 'Đuvlje, oslobođimi injan taro to nambormipe!'

¹³ I čhivđa ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravindja pe hem lelja te slavini e Devle.

¹⁴ Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus sasljarđa ko savato, phenda e narodose: 'Isi šov dive ano kurko ko save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!'

¹⁵ A o Gospod Isus phenda lese: "Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani?

¹⁶ A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni ićerđa phandija dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?"

¹⁷ Kad phenda adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar čeriba save o Isus čerda.

O carstvo e Devlesoroi sar o tikoro seme save ovela baro kaš

¹⁸ Tegani o Isus phenda: 'Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le?

¹⁹ Sličnai e semese otu gorušica save o manuš lelja hem frdinđa pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja čerde gnezdija upro lesere granke."

O carstvo e Devlesoroi sar o kvasco save čerela o humer te uštel

²⁰ I palem phenda: "Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro?

²¹ Sličnai e kvascose save i đuvli lelja hem čhivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerđa sa o humer te uštel."

Den sa tumendar te đerdinen ano carstvo e Devlesoro

²² I sar o Isus džala ine ple dromeja di ko Jerusalim, nakhela ine ko dizja hem ko gava hem sikaj e narodo.

²³ I neko pučlja le: "Gospode, samo li hari manuša ka oven spasime?"

A o Isus phenda lende:

²⁴ "Den sa tumendar te đerdinen maškaro tesno udar e nebosoro adalese so but džene, vaćerava tumende, ka roden te đerdinen, ali naka šaj.

²⁵ Kad o čherutno ka uštel hem ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuven ko udar vaćerindoj: 'Gospodarona, phrav amendel!' Ali ov ka phenel tumende: 'Na džanav tumen kotar injen.'

²⁶ Tegani ka phenen: 'Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.'

²⁷ A ov ka phenel: 'Na džanav tumen kotar injen. Ciden tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!'

28 Tegani ka ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dukh kad ka dikhene Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri.

29 O manuša ka aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro.

30 Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola kolen akate dikhena sar zadnjonen adari ka oven prva.”

E Isusesei phare zako manuša taro Jerusalim

31 I tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: “Dža akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o Irod mangela te mudari tut.”

32 O Isus phenda lende: “Džan hem vaćeren adala lisicaće: ‘Ka ispuđinav e demonen hem ka sasljarav avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.’”

33 Ali avdive, tejsa hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o Jerusalim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde.

34 Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudareja e prorokonen hem frdeja bara upro okola kolai tumenđe bičhalde! But puti mangljum te čedav te manušen sar i khani ple pilićken talo ple phaka, ali tumen na manglijen!

35 Ače, to čher ka ovel napustime! I vaćerava tumenđe da čače naka dikhene man dıkote na phenena: ‘Blagoslovimei okova kova avela ano anav e Gospodesoro!’”

14

O Isus anglo fariseja sasljari e namborme ko savato

1 I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i dželo. Sare so inele adari, šukar ine posmatrinena le,

2 adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani.

3 I o Isus pučlja e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: “Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe ko savato ili na?”

4 A on ništa na phende. Tegani o Isus čhivda plo vas upro namborme manuš, sasljarda le hem muklja le te džal.

5 A olende phenda: “So mislinena tumaro čhavo ili tumaro guruv ko savato perela ano bunari, ini sigate ka ikalen le ine adathar?”

6 I na ine len so te phenen ko adava.

O Isus sikaj oti poniznost

7 Kad o Isus dikhija sar o gostija kola ale te han rodenufse najšukar thana bešibnase, phenda lende akaja priča:

8 “Kad injan vičime nekase ko bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškarovo vičime isi nesavo manuš kovai po baro tutar.

9 Tegani okova so vičindā tut ka phenel će: ‘De to than akalese.’ Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than.

10 Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko zadnjo than. Kad ka dikhel tut okova so vičindā tut ka phenel će: ‘Amala, ava beš ko po šukar than!’ Tegani sa o gostija ka dikhene kober injan poštujime.

11 Adalese, ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe, ka ovel povazdime.”

12 Tegani o Isus phenda okolese so vičindā le: "Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te familija, hem te barvale komšijen. Te vičindan olen, hem on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar te irinen će.

13 Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen.

14 Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani kad ka vazdel e pravednikonen taro mule."

Nesave prihvatinena te aven e Devlese ki gozba, a nesave na

15 Kad adava šundā jekh okolendar so beštine uzalo astali, phenda e Isusesec: "Bahtaloi okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!"

16 A ko adava, o Isus phenda lese: "Nesavo manuš čerđa bari gozba hem vičindā bute manušen.

17 I kad sa inele čerđo hajbnase, bičhalđa ple sluga te phenel e vičimende: 'Sai akana spremno. Aven!'

18 Ali jekh pala averreste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phenda lese: 'Činđum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.'

19 O dujto phenda: 'Samo so činđum deše guruvan i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.'

20 O trito phenda: 'Samo so leljum romnja i adalese našti te avav.'

21 I o sluga irindā pe hem phenda sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjanda i phenda ple slugase: 'Siđar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.'

22 Kad o sluga čerđa adava, phenda: 'Gospodarona, čerdum ađahar sar so naredindan, ali pana isi thana.'

23 I o gospodari phenda lese: 'Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher.'

24 Vačerava tumende da nijekh okole manušendar kola inele vičime naka hal ki mli gozba.' "

E Isusesere učenici valjani te trpinen zbog olese

25 I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov irindā pe nakoro lende hem phenda lendē:

26 "Te neko mangela te ovel mlo učeniko, valjani te mangel man but više nego ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na čerđa ađahar, našti te ovel mlo učeniko.

27 Ko na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti te ovel mlo učeniko.

28 Adalese so, ko tumendar ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la?

29 Te samo čhivđa o temelji, i na ačhola le love te završini di o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese

30 hem ka phenen: 'Akava manuš lelja te vazdel kula, a našti ine te završini la!'

31 Ili, kova caro kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple deše hiljadencar te marel pe adaleja kova avela protiv leste ple biše hiljadencar?

32 Te našti, ka bičhali ple manušen koro aver caro, sar pana na alo paše, te pučen le savei o uslovija zako mir.

33 Adahar da dijekh tumendar kova na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko."

O učenici valjani te ačhoven verna sledbenici e Isusesere

34 Tegani o Isus phendā: "Šukari o lon. Ali te našalđa plo londipe, soja ov ka londari pe?"

35 Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel, nek šunel!"

15

O Isus vaćeri i priča oto našaldo bakro

1 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo Isus te šunen le.

2 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lelje te gundinen vaćerindoj: "Akava primini kora peste e grešnikonen hem hala olencar."

3 Adalese o Isus phenda lende akaja priča:

4 "Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel e našalde bakre sa đikote na arakhi le.

5 I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče

6 hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lende: 'Radujinen tumen mancar! Arakhljum mle našalde bakre.'

7 Vaćerava tumende, adahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolende na valjani pokajiba."

I priča oti našaldi kovanica

8 O Isus phendā hem akava: "Ili te nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la.

9 I kad ka arakhi la, ka vični ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lende: 'Radujinen tumen mancar! Arakhljum i kovanica savi našalđum.'

10 Adahar, vaćerava tumende, ovela radost maškarō anđelja e Devlesere zako jekh grešniko kova pokajini pe."

I priča oto našaldo čhavo

11 I o Isus phendā: "Jekhe manuše ine duj čhave.

12 I o tikneder čhavo phendā ple dadesē: 'Dade, de man akana o kotor te barvalipnastar so pripadini maje.' I adahar o dad podelinda lende plo barvalipe.

13 I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinđa sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe adahar so živindža dilikane.

14 Kad trošinda sa o love, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal.

15 I dželo te čerel buti koro jekh manuš kova živindža adari. Adava manuš bičhaldja le pese ko polje te arakhi balen.

16 O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te hal adava so hana o bale, ali niko na dinđa le čak ni adava.

17 A kad lelja te razmislini šukar, phēndā ana peste: Mle dadesere bućarnen isi da buderi hajbnase, a me akate merava bokhatar!

18 Ka uštar hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: 'Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute!'

19 Na injum dostojo akana te vičinav man to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te čerav buti kora tute.'

20 I uštino hem lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhļja le sar avela, pelo lese žal, prastandilo nakoro leste, zagrlindā le hem čumudinđa le.

21 Tegani o čhavo phēndā: 'Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostojo akana te vičinav man to čhavo.'

22 A o dad phēndā ple slugende: 'Sig anen o najšužo ogrtači hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre!'

23 Anen okole thuljarde telco te čhinjen, te ha hem te veselina amen,

24 adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana oživindā, inele našaldo, a akana arakhlo.' I lelje te veselinan pe.

25 A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, šunda bašaliba hem čheliba.

26 Tegani vičindā jekhe sluga te pučel le so ulo adava.

27 O sluga phēndā lese: 'To phral irindā pe čhere. To dad čhindā e thuljarde telco adalese so dikhļja le dživde hem saste.'

28 I o phureder čhavo holjanda hem na manglja te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad ikliki hem molindā le te đerdini.

29 A ov phēndā ple dadeset: 'Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljum to lafi, a nijekhvar na dindan man ni buzore te šaj mle amalencar te veselinav man.

30 A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurvencar, tu čhindan lese thuljarde telco.'

31 A lesoro dad phēndā lese: 'Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo - kloj.'

32 Ali, valjanđam ađahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a akana oživindā; inele našaldo, a akana arakhlo!"

16

I priča oto nepošteno upravniku

1 O Isus ple učenikonendje vaćerđa: "Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe.

2 I o barvalo vičindā le hem phēndā lese: 'So šunava tutar adava? Ana maje o spisko kote pisindan mle lovendar adalese so našti više te čere buti kora mānde sar upravniku!'

3 Tegani o upravniku phēndā ana peste: 'So ka čerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti? Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te prosinav.'

4 Džanav so te čerav te šaj o manuša priminen man pumendje ano čhera kad ka ovav cidime tari buti.'

5 I vičindā sa ple gospodaresere dužnikonen, i pučlja e prvone: 'Kobor aveja mle gospodaresese?'

6 A ov phēndā: 'Sel burija uljeja.'

Tegani o upravniko phenda lese: 'Siđar le to lil kaj pisime kobor aveja lese hem čhiv da aveja lese pinda.'

7 I pučlja avere: 'A tu kobor aveja mle gospodarese?'

A ov phenda: 'Šel burija diveja.' I olese da phenda o upravniko: 'Le to lil hem čhiv da aveja lese oftovardeš.'

8 I o gospodari pohvalinda e nepoštenone upravniko so inele džando hem so adahar postupinda. Akava mothoj dai o manuša akale svetosere po džande ko postupci premalo okolende kolai slična olende, nego o manuša e svetlosere.

9 Vaćerava tumende: čeren tumende amalen adahar so ka pomožinen lende akala phuvjakere barvalipnaja, te šaj, kad ka nakhel adava barvalipe, te oven primime ano večna čhera.

10 Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem ano najbare.

11 Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumende ano vasta o čačikano barvalipe?

12 Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro?

13 Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka mangel e duitone; ili jekhese ka ovel poslušno, a e duitone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe."

14 Sa adava, so vaćerđa o Isus, šunde o fariseja kola but mangle o love, i asandile lese.

15 A o Isus phenda lende: "Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušende, adavai gadno e Devlese."

O lafi e Devlesoro isi le trajno autoritet

16 Tegani o Isus phenda: "O Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere sikavena ine e manušen di o aviba e Jovanесoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem đijekh nasilno đerdini ano leste.

17 A palem, po lokhe o nebo hem i phuv te nakhen, negoli jekh slovo oto Zakoni te properel.

18 Jekh primer: Kova tumendar ačhaj pla romnja hem lela avera, čerela preljuba. Hem kova lela romnja kola o rom muklja, isto čerela preljuba."

Priča oto barvalo manuš hem oto Lazar

19 O Isus phenda: "Inele nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa ano najšuže šeja hem taro dive ko dive hala ine sa najšukar habinja.

20 Angli lesiri kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar.

21 Ov but manglja te čaljari pe e troškendar save perena ine taro astali e barvalesoro. Čak hem o đukle avena ine hem ližinena lesere čirevija.

22 Kad mulo o čororo, o andelja legarde le e Avraameše ki angali. I o barvalo da mulo hem inele parume.

23 I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdindža ple jačha hem odurdal dikhla e Avraame hem e Lazare lese ani angali.

24 Tegani vičinđa: 'Dade Avraame, smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te čhivel samo hari plo naj ano pani hem te avel te šudrari mli čhib, adalese so but injum mučime ani akaja jag.'

25 A o Avraam phendā: 'Mlo čhavo, setin tut da primindan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo bišukaripe. A akanai e Lazarese šukar akate, a tu mučineja tut.'

26 Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i te manglja neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora amende, naka šaj.'

27 A o barvalo phendā: 'Onda molinava tut, dade Avraame, bičhal e Lazare mle dadese ko čher.'

28 Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini len, te na aven hem on ko akava than e mukengoro.'

29 A o Avraam phendā: 'Isi len o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere. Nek šunen olen!'

30 A ov phendā: 'Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali te alo lendje neko taro mule, ka obratinen pe.'

31 I o Avraam phendā lese: 'Te na šunde adava so pisindā o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino taro mule.'"

17

O učenici valjanena te oven verna sluge e Devlesere

1 O Isus phenda ple učenikonende: "O iskušenja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena."

2 Olese ka ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh.

3 Arakhen tumen! Te to phral grešini, ukorin le, i te pokajindā pe, oprostин lese.

4 I te efta puti ko dive grešini premala tute hem efta puti avela kora tute hem vaćeri će: 'Kajinav man', oprostин lese."

5 O apostolja phende e Gospodese: "De amen po bari vera!"

6 A o Gospod phendā: "Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštese: 'Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!' I ka šunel tumen ine."

7 Te phena da nekas tumendar isi sluga kova handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tari njiva, ko tumendar ka phenel lese: 'Siđar ava akari hem beš te ha maro'?

8 Na li, umesto adava, ka phenen lese: 'Čer maje te hav, phand tut i kecelja hem kande man đikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ka piјe?'

9 Na li ov zahvalini e slugase adalese so čerđa adava so ine lese naredime? Na.

10 Adahar hem tumen, kad čerena sa so naredindā tumenđe o Devel, vaćeren: 'Amen injam sluge kolendje na valjani te zahvalini pe! Čerdam samo soi amari butil!'"

O Isus sasljari deše gubavconen

11 I sar o Isus džala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija Samarija hem i regija Galileja.

12 I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar

13 hem vičinde: "Isuse, Gospodarona, smilujin tut amenđe!"

14 Kad dikhla len o Isus, phendā lendē: "Džan hem mothoven tumen e sveštenikonende!"

I sar džana ine dromeja, saslide tari guba.

15 I jekh olendar kad dikhla so saslilo, irinda pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa o glaso.

16 Pelo anglo lesere pre mujeja di phuv, zahvalindoj lese. A ov inele Samarijanco.

17 Tegani o Isus pučlja: "Na li deš saslide? A kaj pana okola enja?

18 Nijekh li olendar na aračhilo te irini pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane ni Jevrejco?"

19 I phendā e manuše: "Ušti hem dža! Ti vera spasindā tut!"

O aviba e Devlesere carstvosoro

20 Jekh dive o fariseja puče e Isuse kad ka avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phendā lendē: "O carstvo e Devlesoro na avela e znakonencar saven ka šaj te dikhen pe.

21 Naka šaj te phenel pe: 'Ače akatei!' ili 'Eče adari!' Adalese soi o carstvo e Devlesoro maškara tumendel!"

22 Tegani phendā ple učenikonende: "Avela o vreme kad ka mangen te dikhen samo jekh dive e Manušesere Čhavesoro, ali naka šaj te dikhen le.

23 O manuša ka phenen tumendē: 'Eče adari!' ili 'Ače akatei!' Ali ma džan adari hem ma prastan palo lende!

24 Adalese so o aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar kad i munja čhinela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto.

25 Ali angleder adalestar valjani but te patini hem te ovel odbacime akala generacijatar.

26 Hem sar so inele ano vreme kad o Noje živindā, ađahar ka ovel hem ano vreme kad me, o Čhavo e manušesoro, ka avav.

27 O manuša hana ine hem pijena, lena pe hem dena pe sa di o dive kad o Noje đerdindā ki barka. Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen.

28 Ađahar da inele ano vreme kad o Lot živindā. O manuša ani diz Sodoma hana ine hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem vazdena čhera.

29 A ko dive kad o Lot iklilo tari Sodoma, odupral sar bršin peli jag hem sumpor hem mudardā sarijen.

30 Ađahar ka ovel hem ko dive kad o Čhavo e manušesoro ka mothoj pe.

31 Ko adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere stvarija ano čher, ma te huljel te lel len. Ađahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarija.

32 Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja!

33 Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zborg mande, ka arakhi le.

34 Vaćerava tumende: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe.

35 Duj đuvlja zajedno ka čeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e dujtona ka ačhaj pe.

36 [Duj murša ka čeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe.]

37 I on puče e Isuse: "Kaj, Gospode?"

A ov phendā lendē: "Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija."

18

I priča oti udovica koja inele istrajno

¹ Tegani o Isus vaćerđa ple učenikonendē priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajinen.

² Phendā: "Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestар hem na ačhilo lese di o manuša.

³ A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: 'De man pravda anglo okova kova tužini man!'

⁴ Ov jekh vreme na manglja te pomožini lače. Ali kad nakhlo nesavo vreme, phendā korkoro pese: 'Iako na darava e Devlestар hem na ačhilo maje di o manuša,

⁵ ka dav pravda akala udovicaće, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!' "

⁶ Tegani o Gospod Isus phendā: "Šunen šukar so phendā o nepravedno sudija!"

⁷ O Devel li naka del pravda ple izabirimendē kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačhaj len te adžićeren?

⁸ Vaćerava tumende, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čhavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?"

I priča oto farisej hem oto cariniko

⁹ Tegani o Isus vaćerđa akaja priča okolendē kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar:

¹⁰ "Duj manuša džeze ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko.

¹¹ O farisej, terdindoj, molindā ana peste ađahar: 'Devla, hvala će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko.

¹² Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.'

¹³ A o cariniko, terdindoj odural, na manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa oti tuga hem vaćeri: 'Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!'

¹⁴ Vaćerava tumende: akava cariniko irindā pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime."

O carstvo e Devlesoroi okolendē kolai ponizna sar o čhavore

¹⁵ O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čhavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenici dikhle adava, braninde lende.

¹⁶ Ali o Isus vičindā len angla peste vaćerindoj e učenikonendē: "Muken e čhavoren te aven kora mande hem ma braninen lende, adalese so esavkendē pripadini o carstvo e Devlesoro!

¹⁷ Čače vaćerava tumende, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čhavoro, naka đerdini ano leste."

Pharoi e barvalendē te đerdinen ko carstvo e Devlesoro

¹⁸ I nesavo šerutno e jevrejengoro pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?"

19 A o Isus phendā lese: "Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar - o Devel.

20 O naredbe džane: 'Ma čer preljuba!', 'Ma mudar!', 'Ma čor!', 'Ma svedočin hovavne!', 'Poštujin te dade hem te daja!'

21 Tegani o šerutno phendā: "Sa adava ićerava pana taro tikoripe."

22 Ko adava, o Isus phendā lese: "Pana jekh ačhola tut te čere: biknin sa so isi tut, a o love de e čororenđe i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande."

23 A ov kad šundā adava, rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe.

24 A kad dikhla le o Isus sar rastužisalo, phendā: "Kobori pharo e barvalende te derdinen ko carstvo e Devlesoro!

25 Po lokhei e kamilaće te nakhel maškarō kan e suvjakoro nego e barvalese te derdini ko carstvo e Devlesoro."

26 A o manuša kola šunde adava, phende: "Ko onda šaj te ovel spasime?"

27 A o Isus phendā lendē: "So nane moguće e manušenđe, moguće ei Devlese."

28 O Petar phendā: "Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute."

29 A o Isus phendā lendē: "Čače vaćerava tumenđe, dijekh kova ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhavén zbog o carstvo e Devlesoro,

30 ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o večno dživdipe ko sveto savo avela."

O Isus trito puti vaćeri ple meribnastar

31 O Isus cidinda pe e dešduje apostolencar ki strana hem phendā lendē: "Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka pherđol sa adava so o proroci pisinde ano Svetu lil mandar, e Manušesere Čhavestar.

32 Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vređinen man hem ka čhungaren man.

33 Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule."

34 O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vaćerđa lendē. O značenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vaćeri.

O Isus sasljari e korore prosjako

35 Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini.

36 Kad o kororo manuš šundā sar o narodo nakhela, raspučlja pe soi adava.

37 I phende lese so o Isus o Nazarećanin nakhela.

38 Tegani o kororo vičindā: "Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!"

39 A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičindā: "Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!"

40 Tegani o Isus terdino hem naredindā te anen e korore anglo leste. I kad ande le, o Isus pučlja le:

41 "So mangeja te čerav će?"

A o kororo phendā: "Gospode, mangava te dikhav."

42 I o Isus phendā lese: "Dikh! Ti vera sasljardā tut."

43 I otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindo e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava zahvalinde e Devlese.

19

O Isus džala koro Zakej o cariniko

1 O Isus đerdinda ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz,
2 alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele barvalo.

3 Ov pokušinda te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro.

4 Adalese prastandilo po anglati hem uklindā upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džandā da valjani te nakhel adathar.

5 A kad o Isus reslo adari, dikhla upre hem phendā lese: "Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher."

6 I o Zakej huljilo sigate hem radosno primindā le pese ano čher.

7 Sa o manuša kola dikhle adava, lelje te gundinen, vaćerindoj: "Dželo koro grešniko te bešel."

8 A o Zakej terdino hem phendā e Gospodese e Isusese: "Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororende, a te nekas hovavđum, ka irinav lese štar puti više."

9 A ko adava, o Isus phendā lese: "Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro.

10 Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!"

I priča oto poverime love

11 I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vaćerđa lendje hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalim, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe.

12 Phendā: "Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čhivdo zako caro, a palo adava te irini pe čhere."

13 I vičindā ple deše slugen, dindā len po ekvaš kilo srebro hem phendā lendje: 'Zaradinan maje ađahar so ka čeren buti adaleja đikote na avava.' I dželo ko drom.

14 A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: 'Na mangaja akale te ovel amaro caro.'

15 Kad o ugledno manuš irinda pe sar caro, naredindā te vičinen koro leste okole slugen, kolende dindā love, te dikhel kober zaradinde lese.

16 O prvo sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindan man, čerđum deš puti više.'

17 I ov phendā lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine upro deš dizja!'

18 O dujto sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindan man, čerđum pandž puti više.'

19 I lese phendā: 'Ka dav tut te vladine upro pandž dizja!'

20 O trito sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, ače to srebro savo dindan man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro.'

21 Čerđum ađahar adalese so darandiljum tutar so injan strogo manuš. Leja okova so nane klo hem čedeja kaj na sejindan.'

²² A ov phēndā lese: 'Tu injan bišukar sluga! Palo te lafija ka sudinav tut. Te džandan so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem čedava so na sejindūm,

²³ sose onda na dindān mle love ki kamata? Đi akana ka ovel man ine više love save ka lav ine avindoj čhere.'

²⁴ Tegani phēndā okolendē kola terdine uzalo leste: 'Len akale slugastar o srebro hem den le okole kas isi deš puti edobor!'

²⁵ A on phēndā lese: 'Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro.'

²⁶ Ov phēndā: 'Dikhena da dijekhe kas isi, ka del pe lese pana, a okole kas nanē ka lel pe lestar hem adava so isi le.'

²⁷ A okole mle neprijateljen, so na mangle te ovav lengoro caro, anen akari hem čhinjen len angla mandel!'

O manuša ano Jerusalim dena čast e Isusesē sar carose

²⁸ I kad vaćerđa lende adava, o Isus nastavindā plo drom nakoro Jerusalim.

²⁹ Kad alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora vičimi e Maslinakiri, bičhalda duje učenikonen

³⁰ vaćerindoj: "Džan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka đerdinen, ka arakhen phandle terne here upro saveste pana nijekh manuš na beštino. Phraven le hem anen le akari.

³¹ Te neko pučlja tumen: 'Sose phravena le?', phenen lese: 'E Gospodese valjani.'

³² On džeze hem arakhle ađahar sar so phēndā lende o Isus.

³³ I sar phravena ine e terne here, o manuša, kasoro inele o terno her, puče len: "Sose phravena e terne here?"

³⁴ A on phēnde: "E Gospodese valjani."

³⁵ I ande e here anglo Isus. Čivde pumare fostanja upro her hem bešljarde e Isuse upro leste.

³⁶ I sar džala ine angal bešindoj upro her, o manuša buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste.

³⁷ A kad alo paše uzalo than kotar hulgela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o učenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te slavinjen e Devle zako sa o čudesija save dikhle,

³⁸ vaćerindoj:

"Blagoslovime o Caro
kova avela ano anav e Gospodesoro!"

Nek ovel mir ano nebo
hem slava e Devlese ko učipe!"

³⁹ Tegani nesave fariseja, kola inele maškarō lende, phēnde e Isusesē: "Učitelju, phen te učenikonende te na vaćeren adava."

⁴⁰ A o Isus phēndā lende: "Phenava tumendē, te trainde on, o bara ka vičinen."

E Isusesei phare zako Jerusalim

⁴¹ I kad o Isus alo paše uzalo Jerusalim, dikhindoj i diz, runđa laće

⁴² vaćerindoj: "Oh, te džane ine avdive hem tu so anela će mir! Ali adavai akana garavdo te jačhendar.

43 Ka aven o dive kad te neprijatelja ka čhiven će barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut.

44 Ka uništenin hem tut hem te dizutnen. Naka ačhaven ni bar upro bar adalese so na pendžardan o vreme kad o Devel alo te spasini tut.”

O Isus na mukela te biknel pe ano Hram

45 Kad o Isus alo ano Jerusalim, ðerdindā ano boro e hramesoro hem lelja te ispudini adathar okolen so biknena.

46 Phēnda lende: “Pisimei ano Sveti līl: ‘O čher mlo ka ovel čher zaki molitva’, a tumen čerden olestar ‘than kote čedena pe o čora!’”

47 I oto dive ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e hramesoro. A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar zajedno e jevrejengere starešinencar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo,

48 ali na arakhle sar adava te čeren, adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20

E Jevrejengere vođe na prihvatinena e Isusesoro autoritet

1 I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e Hramesoro hem vaćeri lende ine o Šukar lafi, ale uzalo leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Zakonestar hem o starešine

2 hem pučle le: “Vaćer amendje kotar tuće autoritet te čere akava? Ko dindā tut pravo?”

3 O Isus phēnda lende: “Hem me tumen ka pučav nešto. Vaćeren maje:

4 Ko dindā pravo e Jovane te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o manuša?”

5 A on raspravinde pe maškara pumende vaćerindo: “Te phendam ‘o Devel kovai ano nebo’, ov ka pučel amen sose onda na verujindam lese.

6 A te phendam ‘o manuša’, sa o manuša ka mudaren amen barencar, adalese soi uverime da o Jovan inele proroko.”

7 Adalese phende e Isusese: “Na džanaja ko dindā pravo e Jovane.”

8 I o Isus phēnda lende: “Ni me onda naka phenav tumendje kotar maje pravo akava te čerav.”

I priča oto bišukar vinogradarija

9 Tegani o Isus lelja te vaćeri e narodose akaja priča: “Nesavo manuš sadindā vinograd, iznajmindā le nesave vinogradarende hem dželo ko drom ko but vreme.

10 I kad alo o vreme te čeden pe o drakha, bičhalđa e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuće vastencar.

11 I o gospodari bičhalđa avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le palal čuće vastencar.

12 I palem o gospodari bičhalđa koro lende hem e tritone sluga. A on čerde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd.

13 Tegani o gospodari oto vinograd phēnda: ‘So te čerav? Ka bičhalav lende mle mangle čhave. Šaj ole ka poštujinen.’

14 Ali kad o vinogradarija dikhle le, vaćerde maškara pumende: ‘Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amende te ačhol o nasledstvo.’

15 I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le.

So mislinena, so ka čerel o gospodari adale vinogradarende?

16 Ka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini averendē.”

I okola kola šunde adaja priča, phende: “Te na del o Devel adava te ovel!”

17 A o Isus dikhļja ano lende hem phendā: “A so onda značini adava soi pisime ano Svetu līl:

‘O bar savo odbacinde o zidarija
ulo najbitno bar e čheresoro’?

18 Đijekh kova perela upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini le.”

19 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da akaja priča vaćeri olendar, ali darandile e narodostar.

E verakere vođe naštī te dolen e Isuse ko bišukar lafi

20 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola čerde pe dai iskrena, sar te dolen le ko bišukar lafi i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le.

21 I o špijunja pučle e Isuse: “Učitelju, džanaja da vaćereja hem sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego čaćimase sikaveja oto drom e Devlesoro.

22 Valjani li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?”

23 A o Isus džandža so on mangle te prevarinen le i phendā lende:

24 “Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. Kasiri slika hem kasoro anav isi la?”

A on phende: “E carosoro.”

25 Tegani o Isus phendā lende: “Onda den soi e carosoro e carose, a soi e Devlesoro e Devlese.”

26 I adahar o špijunja naštī ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus vaćerđa i trainde adalese so inele zadivime lesere vaćeribnaja.

O sadukeja pućena e Isuse zako uštiba taro mule

27 I ale koro Isus nesave sadukeja kola vaćerenja da nane uštiba taro mule, i pučle e Isuse:

28 “Učitelju, o Mojsije pisindā amendē so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavđa romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka ovel nasledniko e mulesoro.

29 Adahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa pala peste čhaven.

30 O dujto phral lelja ple phralesere romnja, ali hem ov mulo.

31 Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem adahar sa o efta phralja. I njekh olendar na ačhavđa čhaven pala peste.

32 Ko kraj muli hem i romni.

33 Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?”

34 O Isus phendā lende: “O manuša ko akava sveto lena pe hem dena pe.

35 A okola kolen o Devel smatrini dai dostoyna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe.

³⁶ Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o andelja. Oni čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule.

³⁷ A da o mule uštena, mothovđa hem o Mojsije ano Sveto lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola. Adathe ov zako Gospod phenela dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako on tegani inele mule.

³⁸ A o Devel nane Devel e mulengoro, nego Devel e dživdengoro. Adalese soi on e Devlese pana dživde."

³⁹ Nesave učitelja e Zakonestar phende e Isusesese: "Učitelju, šukar vaćerđan!"

⁴⁰ I nijekh više na tromanilo te pučel le nešto.

O Hrist po baroi e carostar e Davidestar

⁴¹ Tegani o Isus pučlja okolen so šunena le ine: "Sar šaj te vaćeri pe dai o Hrist samo e Davidesoro čhavo?

⁴² A korkoro o David phenela ano lil oto Psalmija:

'O Gospod phendā mle Gospodese:

Beš ko počasno than, oti mli desno strana,

⁴³ đikote na pašljarava te neprijateljen talo te pre!'

⁴⁴ Te o David vičini le 'Gospode', sar onda o Hrist šaj te ovel samo lesoro čhavo?"

O Isus upozorini ple učenikonen upto učitelja e Zakonestar

⁴⁵ Tegani anglo sa o manuša, o Isus phenda ple učenikonenđe:

⁴⁶ "Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar! On volinena te phiren urjavde ano bare fostanja hem o manuša, ano baro poštujiba, te pozdravinen len ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem ko najšukar thana ko gozbe.

⁴⁷ Hana o imanje e udovicengoro hem čerena pe dai pobožna ađahar so molinena bare molitve. On ka oven po zorale kaznime nego avera manuša."

21

I čorori udovica dela sa so isi la

¹ Na nakhlo but palo adava, o Isus vazdindā plo šero hem dikhla sar o barvale manuša čhivena pumare love ani e hramesiri kutija zako čediba.

² Ađahar dikhla hem jekha čorora udovica sar čhivela samo duj najtikore kovanice.

³ Tegani phenda: "Čače vaćerava tumendje, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar.

⁴ Adalese so sare akala dinde oto buderis so isi len, a oj, kojai čorori, dindā sa so inola zako živiba."

O Hram ka ovel peravdo hem o znakija oto bare nevolje

⁵ I sar nesave učenici vaćerena ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuže bare barencar hem e daronencar savei posvetime e Devlese, o Isus phenda:

⁶ "Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upto bar. Đijekh ka ovel peravdo."

⁷ I on pučle e Isuse: "Učitelju, kad adava ka ovel? Savo znako ka mothoj amende da ka ovel adava?"

⁸ A o Isus phenda: "Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vaćerindoj: 'Me injum o Hrist' hem: 'Alo paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende!"

⁹ A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj."

¹⁰ Tegani phenda lende: "Jekh nacija ka uštel upri aver nacija hem jekh carstvo upro aver carstvo.

¹¹ Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar o manuša ka daran.

¹² Ali angleder so sa adava te ovel, ka dolen tumen hem ka progoininen tumen, ka legaren tumen ko sudo ano sinagoge hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo carija hem anglo vladarija, hem sa adava zbog mande.

¹³ Adava ka ovel tumendje te šaj svedočinen lende mandar.

¹⁴ Adalese zapamtinen: ma pripreminen tumen angleder save lafencar ka braninen tumen.

¹⁵ Adalese so me ka dav tumen mudrost hem lafija ko save nijekh tumaro protivnika naka šaj te irini lafi.

¹⁶ A ka izdajinen tumen čak hem tumare dada hem o daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare amala; hem nesaven tumendar ka mudaren.

¹⁷ I sare ka mrzinen tumen zbog mande,

¹⁸ ali ni jekh bal tumare šerestar naka perel.

¹⁹ Adaleja so ka ačhoven verna, ka dobinen o večno dživdipe."

O Isus vaćeri so o Jerusalim ka ovel uništite

²⁰ O Isus phenda hem akava: "I kad ka dikhen sar o Jerusalim opkolime e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel uništite.

²¹ Tegani okola kola živinena ani e judejakiri regija nek našen ko gore. Okola kola živinena ano Jerusalim nek ikljon avri, a kolai ko polje, te na derdinjen ani diz.

²² Adalese so adala ka oven o dive oti e Devlesiri kazna, te pherđol sa soi pisime ano Svetu lil.

²³ Jao e khamnjende hem okolende kola dena čući ko adala dive! Adalese so bari nevolja ka ovel upri phuv hem e Devlesiri holi ka perel upro akava narodo.

²⁴ Nesave olendar ka oven mudarde maćeja, a avera ka oven legarde ko ropstvo maškarlo sa o nacijs. O Jerusalim ka ovel gazime e manušendar otu avera nacijs sa dikote na nakhela lengoro vreme."

O znakija save ka mothoven e Isusesoro aviba

²⁵ O Isus phenda hem akava: "I ka oven čudna znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacijs naka džanen so te čeren oti dar zbog adava so o more ka čerel glasna zvukija hem bare talasija.

²⁶ O manuša ka meren oti dar hem oto adžićeriba o bišukaripe savo avela ki phuv, adalese so o zoralipa e nebosere ka oven potresime.

²⁷ Tegani sare ka dikhen man, e Čhave e manušesere, sar avava upro oblako ano zoralipe hem ani bari slava.

²⁸ A kad sa adava ka počini te ovel, terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese soi paše tumaro spasenje."

O Isus vaćeri e učenikonenđe te pratinen o znakija savendar vaćerđa lendē

²⁹ Tegani o Isus phendā lendē akaja priča: "Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš."

³⁰ Kad dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše o linaj.

³¹ Adahar hem tumen kad dikhena da ovela sa adava, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše.

³² Čače vaćerava tumendē, akaja generacija naka nakhel đikote sa adava na ovela.

³³ O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija nikad naka nakhen."

O Isus sikaj e učenikonen te oven uvek spremna zako olesoro aviba

³⁴ I o Isus phendā lendē: "Arakhen tumen te na oven zaokupirime pilnaja, mačojbnaja hem akale dživdipnasere brigencar i te resel tumen otojekhvar adava dive.

³⁵ Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro sa o manuša ki phuv.

³⁶ Adalese oven džangale hem stalno molinen te šaj nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te terđoven anglo Čavo e manušesoro."

³⁷ Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a raćaja ikljola ine tari diz hem džala te nakhaj i rat ki gora vičimi e Maslinakiri.

³⁸ I sa o manuša rano sabajle džana ine ko Hram te šunen le.

22

O Juda dogovorini pe te izdajini e Isuse

¹ Avela ine paše o Prazniko e bikvascone marengoro, savo vičini pe Pasha.

² O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar.

³ Tegani o Sotoni đerdinđa ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešduj apostolja e Isusesere.

⁴ Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere stražakere hem dogovorindā pe olencar sar te predel lendē e Isuse.

⁵ On ule radosna hem phende e Judase da ka den le love.

⁶ I ov pristaninđa. I adahar lelja te rodel šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka ovel narodo uzalo leste.

O Isus bičhali duje učenikonen ko Jerusalim te pripreminen i Pasha

⁷ Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanđa te žrtvujini pe bakrore zaki Pasha,

⁸ o Isus phendā e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem čeren amendē te ha e pashakoro hajba."

⁹ A on phende lese: "Kaj mangeja te čera le?"

¹⁰ Ov phendā lendē: "Šunen. So ka đerdinen ki diz, ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro. Džan palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini

¹¹ roden e čerutne hem vaćeren lese: 'O učitelj pučela ki savi soba šaj te hal e pashakoro hajba ple učenikonencar?'

¹² I ov ka mothoj tumendē i bari upruni soba savi već pripremire. Adari čeren amendē zako hajba."

13 I on džele hem arakhle sa ađahar sar so phenda lende o Isus i adari cerde zako hajba e pashakoro.

O Isus hala i poslednjo večera e učenikonencar

14 I kad alo o vreme, o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar.

15 I phenda lende: "Edobor mangljum te hav akaja Pasha tumencar angleder so ka patinav."

16 Adalese so, vaćerava tumendē, naka hav la više đikote lakoro čačikano značenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro."

17 Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinda e Devlese hem phenda e apostolende: "Len akaja mol hem podelinen la maškara tumende."

18 Adalese so, vaćerava tumendē, naka pijav više mol đikote o carstvo e Devlesoro na avela."

19 I lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dindā le e apostolende vaćerindo: "Akavai mlo telo savo dela pe zako tumende. Ćeren akava te setinen tumen mandar."

20 Ađahar lelja hem i čaša e moljaja palo hajba, vaćerindo: "Akaja čaša e moljaja nevoi savez ano mlo rat savo čhorela pe tumendē."

21 Ali aće, o manuš kova ka izdajini man mancari uzalo astali.

22 Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole manušese kova ka izdajini man!"

23 I o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar šaj te ovel adava so ka čerel ađahar nešto.

Najbaroi okova kova kandela

24 I o učenici lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro.

25 A o Isus phenda lende: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola ćerena šukaripe'.

26 Ali tumen ma oven esavkel! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najtikoro, a o voda nek ovel sar sluga.

27 A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Ini okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela.

28 Tumen injen adala kola ačhile mancar ano mle iskušenja.

29 I me dava tumen te vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad dindā man:

30 te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te sudinen upro dešuduj plemija e Izraelesere."

O Isus vaćeri so o Petar ka odreknini pe olestar

31 O Isus phenda: "Simone, Simone, aće o Sotoni rodinda e Devlestар te mukel lese te iskušini tumen sar kad neko čhorela o điv maškari sita.

32 Ali me molindđum tuče te na našale ti vera. Adalese, kad palem ka irine tut mande, zorjar te phraljen."

33 A ov phenda lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba."

34 A o Isus phenda: "Vaćerava će, Petre, o bašno naka đilabi avdive dikute trin puti naka hovave da na pendžareja man."

35 I phenda e apostolende: "Kad bičhalđum tumen ko drom bizo kese lovencar, bizo torbe hem bizi buderi obuća, na li falinda tumendē nešto?"

A on phende: "Ništa."

³⁶ Tegani o Isus phendā lendē: "Ali akana kas isi kesa e lovencar, nek lel la! Adahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtiči hem nek činelfse jekh."

³⁷ Adalese so, vaćerava tumende, valjani te pherđol adava soi mandar pisime ano Svetu lil:

'Dikhle le sar jekhe zločinco.'

Čače, pherđola sa soi pisime mandar."

³⁸ A on phende: "Gospode, ače isi amen duj mačija!"

A ov phendā: "Šukari!"

O Isus molini pe ki e Maslinakiri gora

³⁹ I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki e Maslinakiri gora. Oleja džeze hem lesere učenici.

⁴⁰ I kad resle adari, phendā lendē: "Molinjen tumen te na peren ano iskušenje!"

⁴¹ I cidiđa pe olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molinda pe e Devlese,

⁴² vaćerindoj: "Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli."

⁴³ Tegani o andeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinđa le.

⁴⁴ A kad inele ani po bari patnja, po zorale molinda pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena ine upri phuv.*

⁴⁵ I pali molitva uštino, alo di ple učenici hem arakhlja len sar sovena adalese so inele umorna oto tugujiba.

⁴⁶ Tegani pučlja len: "Sose sovena? Ušten hem molinen tumen te na peren ano iskušenje!"

O Isus izdajime hem dolime

⁴⁷ Sar pana o Isus vaćeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anda o Juda kova inele jekh oto dešduj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čham.

⁴⁸ A o Isus pučlja le: "Judo, čumudipnaja li izdajineja e Čhave e manušesere?"

⁴⁹ Kad o učenici kola inele adari dikhle da o Isus ka ovel dolime, pučle le: "Gospode, te napadina len li mačencar?"

⁵⁰ I jekh olendar khuvđa mačeja e šerutne sveštenikosere sluga hem čhindja lesoro desno kan.

⁵¹ A o Isus phendā ple učenikonendē: "Ačhaven tumen adalestar!" I čivđa plo vas upro lesoro kan hem sasljarda le.

⁵² Tegani phendā okolendē so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonendē, e narednikonendē e hramesere stražakere hem e starešinendē: "Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko."

⁵³ Divencar injumle tumencar ano Hram, i na dolinden man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini."

O Petar odreknini pe e Isusestar

⁵⁴ I dolinde e Isuse hem adathar legarde le ko čher e bare sveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende.

* ^{22,44} Ano nesave grčka rukopisija nane o 43. hem o 44. stih.

55 Kad tharde jag ko maškar e borosoro hem beštine uzalo late, hem o Petar beštino olencar.

56 I nesavi sluškinja dikhla le sar bešela uzali jag, i dikhla po šukar ano leste hem phenda: "I akava inele oleja!"

57 A o Petar hovavđa vaćerindoj: "Đuvlje, na pendžarava le!"

58 Na nakhlo but palo adava, dikhla le nesavo aver manuš hem phenda: "I tu injan jekh olendar!"

A o Petar phenda: "Manušeja, na injum!"

59 I kad nakhlo di sar jekh sati, aver nesavo uporno tvrdindā: "Čače akava inele oleja, adalese soi hem ov Galilejco!"

60 A o Petar phenda: "Manušeja, na džanav sostar vaćereja!"

I odmah, sar pana vaćeri ine, o bašno đilabđa.

61 Tegani o Gospod Isus irinda pe hem dikhla ano Petar, a o Petar setindā pe lesere lafendar: "Vaćerava će, Petre, angleder so o bašno avdive ka đilabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man."

62 I o Petar iklilo taro boro hem zorale rundā.

O čuvarija marena muj e Isuseja

63 O čuvarija lelje te maren muj e Isuseja hem te maren le.

64 Učharde lesere jačha hem phende lese: "Prorokujin ko khuvđa tut!"

65 I bute avere lafencar vredinena ine e Isuse.

E verakere hem e narodosere vođe rodena krvica upro Isus

66 Kad dislilo, ćedinde pe o starešine e jevrevjengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumenđe ko sabor, ko Sinedrion,

67 hem phende lese: "Te injan tu o Hrist, phen amendē!" A ov phenda lende:

"Te phendūm tumenđe, naka verujinen;

68 a te pučljum tumen, naka odgovorinen.

69 Ali od akana me, o Čavo e manušesoro, ka bešav ko počasno than, oti desno strana oto zoralipe e Devlesoro."

70 A on sare pučle e Isuse: "Znači tu injan o Čavo e Devlesoro?"

A ov phenda lende: "Ađahari sar so phenena: Me injum."

71 Tegani on phende: "Na valjani amendē više avera svedoci. Sare amen šundam da korkoro pes osudindā!"

23

E jevrevjengere vođe optužinena e Isuse ko Pilat

1 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse koro Pilat, koro upravniko e rimesoro,

2 hem lelje te vaćeren protiv oleste: "Akale manuše arakhlijam sar zavodini amare narodo hem vaćeri lende te na platinen o porez e carose, a pese vaćeri dai o Hrist, o caro."

3 Tegani o Pilat pučlja e Isuse: "Tu li injan o caro e Jevrevjengoro?"

A o Isus phenda: "Ađahari sar so pheneja."

4 Tegani o Pilat phenda e šerutne sveštenikonende hem e narodose: "Na arakhava nisavi krvica upro akava manuš!"

5 Ali on na ačhavde te vičinen: "Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškaru manuša ki sa i phuv e Jevrevjengiri. Lelja te čerel adava ani regija Galileja hem alo čak di akate ani diz Jerusalim!"

O Isus anglo Irod

⁶ A kad o Pilat šunda adava, pučlja len nane li o Isus Galilejco.

⁷ I kad phende lese dai o Isus Galilejco, o Pilat bičhalda le koro Irod, kova vladinda ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele ano Jerusalim.

⁸ Kad o Irod dikhla e Isuse, but inele radosno adalese so pana angleder mangla te dikhel le adalese so but šunda olestar hem nadinda pe da o Isus ka čerel nesavo čudo anglo leste.

⁹ But so pučlja le, ali o Isus ništa na phenda lese.

¹⁰ A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar vaćerindoj zorale protiv o Isus.

¹¹ A o Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le ano carikano fostani hem tegani o Irod bičhalda le palal koro Pilat.

¹² Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija, a adava dive ule amala.

O Pilat osudini e Isuse ko meriba

¹³ A o Pilat vičinda kora peste e šerutne sveštenikonen, e vođen hem e narodo,

¹⁴ i phenda lendē: "Anden kora mande akale manuše vaćerindoj da vazdela pobuna maškarō narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali na arakhljum nisavi krivica zaki savi tumen optužinena le."

¹⁵ A ni o Irod na arakhlja upro leste krivica i adalese bičhalda le palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa so zasluzini meriba.

¹⁶ Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le."

¹⁷ [A valjanda zako prazniko, palo adeti, te mukel lendē jekhe phandle manuše.]

¹⁸ Ko adava sare so inele adari vičinde: "Mudar adale manuše, a muk amende e Varava!"

¹⁹ (O Varava inele phandlo adalese so učestvujindā ani pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so mudarda nekas.)

²⁰ A o Pilat, adalese so mangla te mukel e Isuse, palem vaćerđa olencar,

²¹ ali on vičinde: "Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!"

²² A o Pilat palo trito puti phenda lendē: "A savo bišukaripe čerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le."

²³ Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo.

²⁴ I adalese o Pilat odlučinda te del len adava so mangena.

²⁵ Muklja okole kole mangle, kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dindā ko vojnici te čeren oleja adava so o narodo mangla.

E Isuse čhivena ko krsto

²⁶ Sar o vojnici legarena ine e Isuse, dolinde nesave Simone tari Kirinija sar avela ine taro polje. Čhivde o krsto upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus.

²⁷ Palo Isus dželo baro narodo maškarō kolende inele hem o đuvlja kola runde hem žalinde le.

²⁸ Ali o Isus irinda pe nakoro lende hem phenda lendē: "Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven pala mande, nego roven pala tumende hem tumare čhavende.

29 Adalese so, ače, avena o dive kad o manuša ka vaćeren: 'Bahtalei o duvљa kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čući.'

30 Tegani

'ka phenen e planinendē: Peren upra amende!
hem e bregonendē: Učharen amen!'

31 Adalese so, te adahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar kolai sar o šuke kašta."

32 A e Isuseja inele legarde pana duje zločinconen te oven mudarde.

33 I kad resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čivde ko krsto e Isuse hem čivde adale zločinconen ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana.

34 O Isus phendā: "Dade, oprostин lendē, adalese so na džanen so čerena!"

Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja.

35 O narodo terdino adari te dikhelfse, a e jevrejengere vođe marde muj e Isuseja vaćerindo: "Averen spasindā; akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, lesoro Izabirime!"

36 Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol,

37 vaćerindo: "Te injan o caro e jevrejengoro, spasin tut!"

38 A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: AKAVAI O CARO E JEVREJENGORO .

39 Jekh okole zločinconendar vredinda e Isuse vaćerindo: "Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?"

40 A o dujto zločinco ukorinda adale so vredinđa e Isuse: "Sar na daraja e Devlestari? Hem tu injan adahar osudime sar soi ov.

41 Amen pravedno injam kaznime zbog amare bišukar buća, a ov na čerda nisavo bišukaripe."

42 Tegani phendā: "Isuse, setin tut mandar kad ka ave ano to carstvo."

43 A o Isus phendā lese: "Čače vaćerava će, avdice ka ove mancar ano raj!"

E Isusesoro meriba

44 A ko ekvaš o dive, i tomina učharda sa i phuv hem adahar inele trin saća,

45 adalese so o kham kalilo. A e hramesiri zavesa pharavdili ko ekvaš.

46 A o Isus vičindā oto sa o glaso: "Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!" Kad phendā adava, muklja pli duša.

47 A kad e rimesoro kapetani dikhla so ulo, lelja te slavini e Devle, vaćerindo: "Čače akava manuš inele pravednik!"

48 But manuša kola čedinde pe adari te dikhenfse, irindo čhere khuvena pe ine ko gruđa adalese so ine lendē žao.

49 A sa e Isusesere amala, đi o đuvљa kola phirde palo leste pana tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava.

E Isusesoro paruniba

50-51 A inele jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. Ov inele šukar hem pravedno manuš kova adžićeri ime o carstvo e Devlesoro.

Iako inele člano oto e jevrevjengoro sabor, na složinda pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel mudardo.

⁵² Ov dželo koro Pilat hem rodinda te den le o telo e Isusesoro.

⁵³ Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto, paćardja le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele čerdo ano bar, ano savo pana nijekh na inele čhivdo.

⁵⁴ Adava dive inele Dive zako pripremiba zako savato savo samo so na ine te avel.

⁵⁵ A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, džeze e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo.

⁵⁶ I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali ko savato odmorinde pe poštujindo i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24

E Isusesoro uštiba taro mule

¹ Rano sabajle, ko prvo dive oto kurko, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde.

² I dikhle dai cidime o bar savo inele anglo udar e grobosoro.

³ Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro.

⁴ I sar terđona ine adari zbumime, otojekhvar iklike anglo lende duj manuša ano sjajna šeja.

⁵ O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv,

a on phende lende: "Sose rodena e dživde maškarō mule?

⁶ Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vaćerđa tumendē dok pana inele ani Galileja:

⁷ 'Me, o Čavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka uštav.'

⁸ Tegani on setinde pe da o Isus phendā lende adava.

⁹ I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava e dešujekhe apostolende hem sarjende averende.

¹⁰ Adala đuvlja inele i Marija Magdalena, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem avera. I on sa adava vaćerde e apostolende,

¹¹ ali o apostolja na verujinde lende, adalese so mislinde da sa adava izmislinde.

¹² A o Petar uštino hem prastandilo di o grobo. Telilo hem dikhla samo o čaršavi saveja e Isusesoro telo inele paćardo. I irinda pe palal pučindoj pes so ulo adava.

O Isus mothoj pe duje učenikonenđe ko drom nakoro Emaus

¹³ Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalim dešujekh kilometarija.

¹⁴ Odrumal vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive.

¹⁵ I sar vaćerena ine ađahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lelja te phirel olencar.

¹⁶ Ali olende na inele muklo te pendžaren le.

¹⁷ O Isus pučlja len: "Sostar vaćerena maškara tumende phirindoj?"

Tegani on terdine, a ko lengere muja dičhili žalost.

¹⁸ Jekh olendar, palo anav Kleopa, phendā lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija ano Jerusalim kova na džanel so ulo adari akala dive."

19 O Isus pučlja len: "So ulo?"

I on phende lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja. Ov inele proroko zoralo ano vaćeriba hem ano čeriba anglo Devel hem anglo sa o narodo.

20 Ali amare šerutne sveštenici hem amare avera vođe dinde le te ovel osudime ko meriba hem čhivde le ko krsto.

21 Amen nadindam amen dai ov adava kova ka otkupini e Izraelesere narodo. A ače, tritoi dive sar ulo sa adava.

22 Hem pana zbutinde amen nesave amare đuvlja. Rano sabajle džeze ko grobo,

23 ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amendje da dikhle andelen kola vaćerde lende dai o Isus dživdo.

24 Tegani nesave amendar džeze ko grobo hem arakhle adahar sar so phende o đuvlja. Ali na dikhle e Isuse.

25 Tegani o Isus phenda lende: "O, sar na haljovena? Sosei tumenđe pharo te verujinen sa adava so o proroci vaćerde?"

26 On prorokujinde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so đerdini pese ani slava."

27 I tegani lelja te objasnini lende soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila.

28 Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus čerđa pe da mangela te đzal po dur.

29 Ali on terinde le te ačhol vaćerindo: "Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!"

I o Isus đerdinda ano čher hem ačhilo olencar.

30 Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dindja len.

31 Tegani phravdile lengere jačha hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende.

32 Tegani phende jekh averese: "Na ine amen li sar jag ano vile dok vaćerđa amencar odrumal hem objasnindja amendje o Sveta lila?"

33 I odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujekh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere

34 kola phende lende: "O Gospod čače uštino taro mule hem mothovđa pe e Simones!"

35 Tegani o duj manuša vaćerde lende sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad phaglja o maro.

O Isus mothoj pe e učenikonenđe

36 Sar pana vaćerena ine adalestar, o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phenda lende: "Mir tumencar!"

37 A on but darandile, adalese so mislinde da dikhena duho.

38 Tegani o Isus phenda lende: "Sose darana? Hem sose isi tumen sumnjе ano vile?"

39 Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhen! E duho nane telo hem kokala sar so dikhena da man isi!"

40 Vaćerindo adava, mothovđa lende ple vasta hem o pre.

41 On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te verujinen. Tegani o Isus pučlja len: "Isi tumen li nešto hajbnase?"

42 I on dinde le kotor oto peko mačho.

43 Ov lelja hem halja le anglo lende.

⁴⁴ Tegani o Isus phenda lenđe: "Akavai o lafija save vaćerđum tumende dok injumle tumencar: da valjani te pherđol sa soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija."

⁴⁵ Tegani phravđa lengere jačha te haljoven o Sveta lila,

⁴⁶ i phendā lenđe: "Adahari zapisime: O Hrist ka patini hem o trito dive ka uštel taro mule,

⁴⁷ hem ano lesoro anav ka propovedini pe o pokajiba hem oprostiba e grehengoro sa e nacijende, počindoj taro Jerusalim.

⁴⁸ Tumen injen svedoci adalestar.

⁴⁹ A me ka bičhalav tumende e Svetone Duho, sar so mlo Dad obećinda. Ali ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlestар naka huljel upra tumende."

E Isusesoro uštiba ko nebo

⁵⁰ Tegani o Isus legardā ple učenikonen paše uzali Vitanija, i vazdindā ple vasta hem blagoslovinda len.

⁵¹ I sar blagoslovini len ine, cidindā pe olendar hem legardilo ko nebo.

⁵² A on pele ko kočija anglo leste, i ani bari radost irinde pe ano Jerusalim.

⁵³ I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.